

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání
č.j. 396/2007

Základní škola Mšeno, okres Mělník

Obsah ŠVP

1.	Identifikační údaje	4
2.	Charakteristika školy	6
3.	Charakteristika ŠVP	9
3.1.	Pojetí ŠVP	9
3.2.	Hlavní cíle ŠVP	10
3.3.	Klíčové kompetence	12
3.4.	Strategie naplňování klíčových kompetencí	15
3.5.	Začlenění průřezových témat	15
3.6.	Poskytování poradenských služeb ve škole	16
3.7.	Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	17
3.8.	Školní družina	18
3.9.	Zotavovací pobyty žáků	18
3.10.	Zájmové kroužky	18
3.11.	Řízení a organizace výuky	19
4.	Učební plán	23
5.	Vzdělávací oblasti a učební osnovy	27
5.1.	Jazyk a jazykové komunikace	28
5.1.1.	Český jazyk a literatura	28
5.1.2.	Anglický jazyk	45
5.2.	Matematika a její aplikace	48
5.2.1.	Matematika	48
5.3.	Informační a komunikační technologie	62
5.3.1.	Informatika	62
5.4.	Člověk a jeho svět	69
5.4.1.	Člověk a jeho svět – Náš svět	69

5.5.	Člověk a společnost	78
5.5.1.	Dějepis	78
5.5.2.	Výchova k občanství	83
5.6.	Člověk a příroda	90
5.6.1.	Fyzika	91
5.6.2.	Chemie	95
5.6.3.	Přírodopis	99
5.6.4.	Zeměpis	107
5.7.	Umění a kultura	112
5.7.1.	Hudební výchova	113
5.7.2.	Výtvarná výchova	116
5.8.	Člověk a zdraví	119
5.8.1.	Výchova ke zdraví	121
5.8.2.	Tělesná výchova	125
5.9.	Člověk a svět práce	134
5.9.1.	Člověk a svět práce – pracovní činnosti	134
6.	Průřezová témata	143
6.1.	Osobnostní a sociální výchova – OSV	144
6.2.	Výchova demokratického občana – VDO	147
6.3.	Výchova k myšlení v evr. a glob. souvislostech – EGS	149
6.4.	Multikulturní výchova – MKV	151
6.5.	Enviromentální výchova – EV	154
6.6.	Mediální výchova – MDV	157
7.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	159
7.1.	Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků	159

1. Identifikační údaje

1.1. Název školního vzdělávacího programu

ŽIVOT PRO ŠKOLU – ŠKOLA PRO ŽIVOT

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ ŠKOLY MŠENO, OKRES MĚLNÍK PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV- LMP pro speciální třídy**

1.2. Předkladatel školního vzdělávacího programu

Název školy:

Základní škola Mšeno, okres Mělník

Adresa školy:

Boleslavská 360, 277 35 Mšeno

IČO: 67799400, **IZO:** 600047695

Ředitel školy:

Mgr. Jiřina Trunková

Zástupce ředitele:

Mgr. Hana Nečasová

Koordinátor ŠVP pro speciální třídy:

Mgr. Markéta Palkosková, Ing. Štefan Dvorščík

Kontakty:

telefon: 315 693 140

fax: 315 693 140

e-mail: zs.mseno@seznam.cz

www stránky: www.zsmseno.cz

1.3. Zřizovatel:

Město Mšeno
nám. Míru 1
Mšeno, 277 35
tel. 315 693 121
e-mail: mu@mestomseno.cz
www stránky: www.mestomseno.cz

1.4. Platnost dokumentu:

Pedagogická rada projednala dne: 27.8. 2007

Školská rada se kladně vyjádřila dne: 21.8. 2007

Platnost dokumentu od 1.9. 2007

Mgr. Jiřina Trunková
ředitelka

Školní vzdělávací program ZŠ Mšeno pro speciální třídy č.j.396/2007
vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání pro žáky s lehkým mentálním postižením
a je součástí Školního vzdělávacího programu Základní školy Mšeno – „Život pro školu – škola pro život“; č.j. 394/2007

2. Charakteristika školy

2.1. Velikost a úplnost školy, základní informace o škole

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním i druhém stupni se zpravidla střídají ročníky po jedné až dvou třídách. Kapacita školy je 360 žáků.

Základní školu tvoří jedna budova s přilehlým školním hřištěm za budovou a parkem před budovou. Budova základní školy je postavena sice při hlavní silnici, ale situována v klidné části parku a s dobrou dostupností hromadné dopravy z okolních obcí. Jedná se o budovu s mnohaletou školní tradicí.

Pro žáky se speciálními potřebami, jejichž charakter jim podle § 16, zák. 561/2004 Sb. (školský zákon) umožňuje vzdělávat se v samostatných třídách s upraveným vzdělávacím programem, zřídila Základní škola Mšeno, okres Mělník, dvě speciální třídy, ve kterých jsou žáci vyučováni formou skupinové integrace. Jedna třída je zpravidla pro žáky 1.-5. ročníku, druhá třída pro žáky 6.-9. ročníku.

2.2. Vybavení školy

Prostorové a materiální podmínky

Celý školní areál leží ve městě Mšeně. Okolí školy – park před školou a hřiště za budovou školy – poskytují dobré možnosti pro činnost školní družiny i pro tělesnou výchovu. Budova školy je tvořena hlavními učebnami, tělocvičnou, slavnostním sálem a školní kuchyní s jídelnou.

K dispozici je 20 učeben, většinu z nich (12) tvoří učebny speciální – odpovídající svým vybavením předmětu, který se zde vyučuje. Univerzální učebny (8) jsou převážně na 1. stupni. Také pracovní školní družiny (2) mají velmi kvalitní materiální zázemí. Počítačová síť, obsahující cca 70 počítačů, umožňuje žákům přístup na internet v každé učebně. Rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím webových stránek. Škola má školní sportovní hřiště, jednu tělocvičnu, k výuce tělesné výchovy slouží i slavnostní sál. Zázemí pro lehkou atletiku je už zastaralé a nedostačující, neboť slouží už více jak 20 let.

Speciální třídy jsou zpravidla umístěny ve dvou stálých kmenových učebnách na 1. stupni. Žáci první, ale převážně druhé speciální třídy dochází s vyučujícím na odborné předměty do odborných učeben (ICT, HV, TV...). Kmenové učebny jsou vybaveny univerzálně víceúčelovým a funkčním zařízením.

K uložení pomůcek a pro přípravnou práci učitelů slouží kabinety. Jsou vybaveny zařízením, které se postupně modernizuje. K dalšímu studiu a využití volného času mohou žáci i učitelé využívat informační centrum v učebně PC. K rekreačním účelům slouží mimo dobu vyučování chodby, tělocvična a školní hřiště. Pro hromadná setkávání slouží slavnostní sál školy. Prostory školní družiny jsou funkčně vybaveny tak, aby pomáhaly naplnit obsah zájmového vzdělávání dětí. Dále provozujeme také odpolední volnočasové aktivity. K odkládání oděvu a obuvi má každý žák k dispozici prostor šaten v suterénu školy, od třetí třídy svou skříňku, učitelé pak místo v šatně učitelů. K převlékání před hodinami tělesné výchovy jsou v rozvrhu vyhrazeny učebny. Sociální zařízení odpovídá počtu i složení žáků. K ošetření úrazu je určena kancelář sekretářky školy. Učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další pomůcky jsou průběžně doplňovány a nahrazovány modernějšími. Školní kuchyně a jídelna procházejí postupnou rekonstrukcí tak, aby splňovaly přísné hygienické normy. Prostory pro pracovníky školy jsou vybaveny účelným zařízením.

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání

Žákům je zajištěno zdravé prostředí učeben a ostatních prostor školy podle platných norem. Režim vyučování je standardní, vyhovuje žákům, rodičům i personálu. Každá speciální pracovna má svůj řád, jehož dodržování omezuje vznik situací, které by mohly ohrozit zdraví žáků, pedagogů, ničení majetku. Školní řád svými opatřeními chrání zdraví a bezpečnost žáků při veškerém dění spjatém se školou. Odbornou první pomoc jsou schopni poskytnout zaměstnanci, kteří prošli kurzem Červeného kříže. Žáci mají zajištěn vhodný pitný i stravovací režim prostřednictvím školního kiosku a nápojového automatu.

Psychosociální podmínky

V době přestávek mohou žáci využívat všech prostor školy, odpočinkové kouty na chodbách, prostor na sále, tělocvičnu a v případě vhodného počasí i prostor školního hřiště – a to vždy po dohodě s vyučujícím.

Všichni pracovníci školy se snaží o vytváření příznivého klimatu ve škole na základě otevřenosti a partnerství v komunikaci, úcty, tolerance, uznání, empatie a spolupráce. Vzdělávání je propojené se skutečným životem. Škola v maximální možné míře usiluje o ochranu žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy.

Škola se snaží vytvářet pohodu prostředí, zdravého učení a otevřeného partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy. Snaží se naplnit potřeby žáků, zajistit jejich spoluúčast na vzdělávání i životě školy, respektovat potřeby jedince a jeho osobní problémy.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Ve speciálních třídách vyučující dva třídní učitelé. Učitelka první speciální třídy je plně aprobovaná, vystudovala speciální pedagogiku. Ve druhé speciální třídě vyučuje zpravidla pedagog, který vystudovanou speciální pedagogiku nemá, ale má zkušenosti s prací v málotřídce nebo s žáky se speciálními potřebami. Jedna členka sboru studuje magisterské studium speciální pedagogiky.

2.4. Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti ze spádových okolních obcí. Máme dobré zkušenosti s integrací dětí se SPUCH, ale i dětí s jinými zdravotními potížemi. Speciální třídy současně navštěvuje většinou cca 20 žáků. Zájem rodičů o dění ve škole signalizuje dobré zázemí žáků v rodinách a podporu školní práce. Viz ŠVP ZŠ Mšeno.

2.5 Povinnost školní docházky

Základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením se realizuje v základní škole nebo základní škole samostatně zřízené pro žáky s postižením a je spojeno s povinností školní docházky po dobu devíti školních let, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku.

Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku. O odkladu školní docházky rozhoduje ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka, která musí být doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře.

Ukončení základního vzdělávání žáků se zdravotním postižením se řídí § 55 zákona č. 561/2004 Sb.

Formy speciálního vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Speciální vzdělávání žáků se zdravotním postižením je zajišťováno:

- formou individuální integrace ve třídách základní školy nebo školy určené pro žáky s jiným druhem postižení podle individuálního vzdělávacího plánu
- formou skupinové integrace ve třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené pro žáky se zdravotním postižením v běžné škole nebo speciální škole pro žáky s jiným druhem zdravotního postižení
- v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením

2.6 Organizace základního vzdělávání

Základní vzdělávání v naší základní škole má devět ročníků a člení se na 1. stupeň (1. – 5. ročník) a 2. stupeň (6. – 9. ročník).

Základní vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením, kteří se vzdělávají ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem, může s předchozím souhlasem MŠMT trvat deset ročníků (1. stupeň 1. – 6. ročník, 2. stupeň 7. – 10. ročník).

O převedení žáka do vzdělávacího programu základního vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením nebo vzdělávacího programu základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na základě písemného doporučení odborného lékaře a školského poradenského zařízení, pouze s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce žáka. Ředitel školy je povinen informovat zákonného zástupce žáka o rozdílech ve vzdělávacích programech.

Zařazení žáka se zdravotním postižením do některé formy speciálního vzdělávání může předcházet diagnostický pobyt tohoto žáka ve škole, do níž má být zařazen, a to v délce 2 až 6 měsíců.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Základní vzdělávání, kterým se dosahuje stupně základní vzdělání, se realizuje oborem vzdělání základní škola.

V souladu se školským zákonem je pro realizaci základního vzdělávání vydán Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV–LMP). Žáci, kteří z důvodu snížené úrovně rozumových schopností nemohou zvládat požadavky obsažené v RVP ZV, se vzdělávají podle této přílohy, RVP ZV a jeho příloha jsou navzájem prostupné.

3.1 Pojetí základního vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na výchovu v rodině a na předškolní vzdělávání. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních (1. a 2. stupeň).

Vzhledem k tomu, že dítě s lehkým mentálním postižením dosahuje školní zralosti v pozdějším věku, než je tomu u ostatní populace, je dané skutečnosti přizpůsobeno i vzdělávání na **1. stupni**, především v 1. období (1. – 3. ročník). Většina dětí s lehkým mentálním postižením je opožděná z hlediska sociálního, psychického a fyzického vývoje. Přejít z rodinné péče nebo předškolního vzdělávání musí být pozvolný a postupný. S ohledem na rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovních výsledků, je třeba přistupovat ke každému žákovi individuálně, respektovat jeho možnosti a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jeho osobnosti. V tomto období je tedy hlavním úkolem adaptace žáků na nové prostředí, nový styl práce a upevňování základních hygienických návyků a vytváření sociálních návyků.

Základního vzdělávání na **2. stupni** je zaměřeno na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života včetně profesního uplatnění. Z tohoto důvodu je ve vzdělávacím procesu žáků s lehkým mentálním postižením, na rozdíl od vzdělávání žáků bez postižení, kladen větší důraz na rozvíjení sociálních a komunikačních schopností a na vytváření praktických dovedností.

Program je koncipován tak, aby žáci v různém pásmu lehkého mentálního postižení mohli dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit, za podpory speciálně vzdělávacích metod a díky vyváženému působení na jejich rozvoj v oblasti kognitivní, sociální, emocionální i volní.

Pro vzdělávání je třeba vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru a takové pracovní klima, aby žáci školu rádi navštěvovali, nebáli se případných neúspěchů a v rámci svých možností dosáhli základního vzdělání.

3.2 Cíle základního vzdělávání

Ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je možné a žádoucí naplňovat stejné cíle, které jsou uvedeny v RVP ZV, ale za podmínek uplatňování přístupů, metod a forem, odpovídajících vývojovým a osobnostním zvláštnostem žáků. Proto jsou u jednotlivých cílů naznačená možná úskalí, která je nutno mít na zřeteli, a doporučení, která by mohla napomoci dosažení daných cílů.

- **Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení**

Učení je základní podmínkou psychického vývoje žáků. Poznávací procesy žáků bývají rozvinuty na úrovni konkrétních operací, je třeba naučit žáky ustálenému postupu při osvojování učiva, dbát na jeho dodržování, častým opakováním upevňovat získané poznatky i dovednosti a formou oceňování sebemenších úspěchů žáky motivovat a přiměřeným způsobem jim prezentovat význam vzdělávání.

- **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**

U žáků převažuje myšlení názorné a konkrétní, logické uvažování je úzce spjaté s realitou, překročení rámce konkrétní situace často nebývá možné. Úroveň rozumových schopností ve složce vědomostní je důležité u žáků soustavně systematicky rozvíjet a vytvářet dostatek příležitostí k získávání nových zkušeností a poznatků.

- **Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci**

Dovednost komunikovat je jedním ze základních faktorů ovlivňujících úspěšnost procesu sociální integrace žáků. K získávání komunikačních dovedností je třeba důsledně využívat veškerých možností daných vzdělávacím obsahem, metodami a formami výuky podporujícími rozvoj sociálních vztahů ve třídě i osobních zkušeností a poznatků žáků.

- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**

Předpokladem dosahování cíle jsou vstřícné způsoby komunikace, schopnost porozumění chování a činnostem druhých, posouzení adekvátnosti vlastního chování a jednání, chápání přínosu spolupráce a jejích podmínek. Je nezbytné vytvářet dostatek prostoru k týmové práci žáků, umožnit jim zažít uspokojení ze společných výsledků a posilovat tak možnosti budoucího pracovního uplatnění.

- **Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti**

Požadavky je nezbytné přizpůsobit možnostem žáků a pokračovat navázáním na již zafixované jednodušší normy chování, podporovat rozvoj samostatnosti a zodpovědnosti, vědomí práv a povinností občanů a vhodným způsobem formovat hodnotovou orientaci žáků.

- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě**

Vhodnou stimulací lze ovlivňovat emoční procesy žáků vyjadřující jejich vztahy a postoje k okolnímu světu. Je třeba zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získání zkušeností v činnostech, které jim přinášejí radost, uspokojení, zážitky a tím podporovat jejich psychický vývoj žádoucím směrem.

- **Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**

Na základě pochopení základních potřeb zdravého vývoje člověka je třeba vytvářet a upevňovat poznatky a dovednosti žáků v oblasti péče o zdraví a jeho preventivní ochrany, vést žáky k pozitivnímu myšlení, k překonávání stresových situací, adekvátnímu jednání v konkrétních situacích a k organizaci denního režimu ve smyslu dodržování zdravého životního stylu.

- **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**

Náročnost adaptace na uvedené požadavky souvisí s pomalejším přechodem žáků od pochopení norem chování k jejich praktickému uplatňování. Je třeba ve zvýšené míře zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získávání potřebných zkušeností pro porozumění odlišnosti jiných kultur a toleranci k minoritním skupinám ve společnosti.

- **Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**

Při rozhodování o profesní orientaci umožnit žákům vyzkoušet si konkrétní pracovní činnosti a s pomocí odpovědných osob zvolit tu, která jim bude nejlépe vyhovovat a kterou budou zvládat.

3.3 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu.

Smyslem a cílem vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý a postupně se vytváří v průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za konečnou, ale získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu. Ve výčtu a obecné formulaci odpovídají klíčové kompetence stanovené v RVP ZV–LMP požadavkům základního vzdělávání. Jejich vytváření musí důsledně respektovat individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s lehkým mentálním postižením je kladen důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá vhodné naučené metody, strategie učení včetně mnemotechnických pomůcek a jiné pomocné techniky
- pracuje s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami
- poznává vlastní pokroky a uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí
- dokáže vyhledávat a využívat informace v praktickém životě
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- řeší samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí se jí
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- využívá tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, rozumí běžně užívaným textům, záznamům a obrazovým materiálům
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje a umí vhodnou formou obhájit svůj názor
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, nemocných a postižených lidí
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- chápe nebezpečí rasizmu a xenofobie
- chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech
- pracuje podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu a orientuje se v jednoduché technické dokumentaci
- je schopen pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- reálně posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
- využívá získané znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

3.4. Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament a třídní i ročníkové komunitní kruhy). V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice. Mimo jiné k tomuto je využívána spolupráce se školou v zahraničí.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů v samostatné kapitole 6.

3.6. Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, speciální pedagog školy ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.6.1. Zaměření poradenských služeb:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba školy,
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků s odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

3.6.2. Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich

profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.6.3. Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně pat. jevů, využívá vybrané programy. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím žákovského školního parlamentu.

3.6.4. Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

3.7. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Speciální pedagog ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Žáky s vývojovými poruchami učení posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do školského poradenského zařízení. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky, případná změna scholarity.

3.7.1. Speciálně pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog školy ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci s učiteli a rodiči. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům.

3.7.2. Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

viz ŠVP ZV

3.8. Školní družina

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelé se seznámili s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojili do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování.

3.9. Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí

Do ročních plánů činnosti jednotlivých ročníků jsou zapracovány společné zotavovací pobyty žáků, přednostně vždy celého ročníku, ve zdravotně příznivém prostředí. Tyto výjezdy jsou realizovány podle vnitřní směrnice školy a jejich cílem je naplnění těch očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí, které je přirozené realizovat ve volné přírodě. Jde například o různá pozorování a určování přírodnin, topografické měření apod.

Poznámka: Společné výjezdní akce jsou realizovány na základě aktuálního zájmu.

3.10. Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti cca 20 kroužků se zaměřením sportovním, výtvarným, hudebním, informačních technologií.

3.11. Řízení a organizace výuky

Chceme být školou přístupnou všem.

Chceme:

- žákům nabídnout příjemné a kamarádské prostředí, ve kterém by se mohli svobodně a bezpečně rozvíjet
- aby poznatky zůstali žákům nejen v hlavách, ale i v srdcích po celý život
- aby myšlenka na školu vzbuzovala v našich žácích příjemné pocity, aby sem rádi každé ráno přicházeli a až budou odcházet, aby se sem rádi vraceli
- aby do života odešli nejen se znalostmi, ale také jako lidé se sebeúctou a zdravou sebedůvěrou
- aby měli rádi lidi bez rozdílu a dokázali pomoci potřebným
- aby pochopili hodnoty lidské důstojnosti
- aby uměli naslouchat a vytvářeli si svůj vlastní názor a dokázali ho vyjádřit, ale také vyslechnout jiný a přijmout ho
- aby pochopili, že k životu jsou nutná nejen práva, ale i povinnosti
- aby se uplatnili v životě a dokázali se vyrovnat s případnými neúspěchy
- aby se dokázali dobře rozhodnout a zodpovídat sami za sebe

3.11.1. Ročníkové řízení a plánování

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník. Vzdělávací témata jsou plánována vždy společně pro celý ročník, na principu horizontálního propojení tříd v jednotlivých ročnících. Vyšší jednotkou je celá škola, kde vyučovací proces probíhá na principu vertikálního propojení ročníků. Třída je chápána jako intimní prostředí pro žáky, a to v míře, jakou podle věku potřebují.

Cílem je větší efektivita vzdělávacího procesu, využití potenciálu spolupráce žáků v ročníku a mezi ročníky, intenzivnější spolupráce pedagogů, účelná diferenciacce a individualizace vyučovacího procesu.

3.11.2. Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky, který je konkretizován do týdenních plánů. Připravují a realizují ročníkové projekty.

V rámci celé školy učitelé spolupracují na přípravě celoročního celoškolského projektu a promýšlejí vertikální propojení celé školy. Týmová setkání všech učitelů probíhají formou aktivních dílen jednou za měsíc.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

3.11.2.1. Kodex učitele

– Láska k dětem

- Problémy dětí a obtížné situace řešme s láskou a pochopením k našim žákům. Vždy žákům naslouchejme, povzbuzujme je, aby nám vyprávěli nejen o svých radostech, ale i starostech.

– Výchova k odpovědnosti

- Vychováváme žáky k odpovědnosti za své činy, nikoliv k poslušnosti v přítomnosti pedagoga. Nepoužívejme fyzického ani psychického násilí, nemanipulujme se žáky z pozice nadřazenosti.

– Pravdivost a spravedlnost

- Nikdy žákům nezkoušejme lhát. Neslibujme, co nemůžeme splnit. Chovejme se čestně a tak, abychom žáky nezraňovali. Každý žák by měl vědět, za co je trestán. K provinění je třeba připojit oprávněný trest. Používejme více metodu přímého důsledku než trest.

– Vzájemný respekt

- Nepovyšujme se nad kolegy ani nad žáky. Nevysmívejme se, neponižujme, respektujme odlišný názor. Hledejme na ostatních spíše to pozitivní, snažme se je pochopit.

– Důvěra

- Naslouchejme také srdcem, důvěrné informace nesdělujme, respektujme etická pravidla. Učitel má žákům důvěřovat a oni mají důvěřovat jemu.

– Osobní nasazení

- Snažme se ze všech sil podávat co nejlepší výkon. Pomáhejme žákům co nejlépe zvládat svěřené úkoly a vzniklé problémy v radostné a přátelské atmosféře, klidně a s důvěrou.

– Humor jako výchovný prostředek

- Využívejme humoru při naší práci s dětmi, nezaměňujme ho s výsměchem, shazováním a ponižováním žáka. Laskavým humorem lze obvykle dosáhnout více než strohou přísností.

– Spolupráce a pomoc

- Spolupracujme s dětmi a rodiči při stanovení cílu výchovy a výuky tak, aby všichni měli radost a uspokojení z pokroku, kterých budou žáci dosahovat. Pomáhejme žákům, když nás o to požádají a spolu nacházejme správná řešení.

– Respekt k dohodnutým pravidlům

- Dbejme na dodržování školního řádu, vnitřního řádu školy, pravidel soužití a společenských pravidel. To, co vyžadujeme po dětech, musíme vyžadovat i od sebe samých. Vychováváme příkladem.

– Loajalita ke škole, kolegiální

- Případně vzniklé problémy řešme na půdě školy. Projevme ochotu řešit vzniklé problémy a nedorozumění věcně a bez emocí. Neohrožujme prestiž školy vynášením interních dohod, nesnažme se získávat lepší postavení zpochybňováním kvality práce svých kolegů.

3.11.3. Řízení a koordinace práce žáků

Jak již bylo zmíněno, základním plánovacím obdobím činnosti žáků je týden. V rámci každého týdne musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

Při společných činnostech ročníků jsou zařazovány ročníkové semináře. V úvodu probíhá motivace žáků k činnosti, ujasnění zásad práce i s důrazem na bezpečnost žáků, stanovení pracovních postupů, výběr témat a možných souvislostí a v neposlední řadě stanovování forem výstupů. Závěrem proběhne seznámení se s výstupy, závěry a celkové zhodnocení daných činností se zařazením prvků sebehodnocení.

Do výuky je nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách. Práce ve skupinách má charakter kooperativního učení, projektového učení. V této části pracují žáci víceméně samostatně. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání. Přínosem je vytváření různých skupin podle vzdělávacích potřeb žáka.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků (například pomocníci u „prvňáčků“, zpravodajové o dění ve vyšších ročnících, případně společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků).

3.11.3.1. Kodex žáka

- Vstoupil jsem – pozdravím.
- Odcházím-li – rozloučím se.
- Chci-li – řeknu prosím.
- Dostanu-li – řeknu děkuji.
- Nikoho nebiji – jen slaboši a zbabělci si musí dokazovat svoji sílu.
- Neničím – každá věc, která posloužila mne, může posloužit i druhému.

- Netrápím se – všechny dveře jsou zde otevřené, proto se můžu podělit o každou radost i bolest.
- Mluvím pravdu – lež a pomluva mezi slušné lidi nepatří.
- Mám důvěru ve své učitele a spolužáky. Respektuji je i jejich názory.
- Jsem tolerantní, nikdy se nikomu nevysmívám a nikoho neponižuji.
- Jsem ochoten pomoci svým spolužákům i učitelům.
- Učím se být samostatný, zodpovědný za své činy. Nebojím se prosazovat svůj názor otevřeně, v klidu a slušnou formou.
- Chci dosahovat co nejlepší výsledky. Pracuji nejen pro sebe, ale i pro kolektiv třídy.
- Věřím si, i já jsem v něčem dobrý. Snažím se neustále rozvíjet své schopnosti a dovednosti.
- Dbám na dodržování školního řádu a společenských pravidel. Vím, že svým chováním a jednáním reprezentuji nejen sebe, ale i svou školu.

4. Učební plán

Výuka podle ŠVP probíhá v 1. – 9. postupném ročníku ZŠ. ŠVP (RVP - LMP) rozlišuje tři vzdělávací období: 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník, 2. období 4. – 5. ročník, 3. období 6. – 9. ročník. ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence 2. a 3. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na I. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

Učební plán pro 1.stupeň základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					minimální časová dotace	disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
jazyk a jazykové komunikace	český jazyk	6	6	7	7	7	33	
	cizí jazyk							
matematika a její aplikace	matematika	5	5	5	5	5	22	3
Inform. a komun. technologie	informatika				1	1	2	
člověk a jeho svět	prvouka	2	2	3			6	1
	přírodověda				2	2	2	
	vlastivěda				1	1	4	
umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	
člověk a zdraví	tělesná výchova	3	3	3	3	3	15	
člověk a svět práce	praktické činnosti	3	3	5	4	5	15	5
týdenní hod. dotace a disponibilní hodiny		21	21	25	25	26	109	9
celkový týdenní počet hodin		21	21	25	25	26	118	

Učební plán pro 2.stupeň základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník				minimální časová dotace	disponibilní hodiny
		6.	7.	8.	9.		
jazyk a jazykové komunikace	český jazyk	7	6	6	5	19	5
	anglický jazyk		1	1	2	4	
matematika a její aplikace	matematika	6	6	6	5	20	3
informační a komunikační technologie	informatika	1	1	1	1	4	
člověk a společnost	dějepis	1	1	1	1	4	
	výchova k občanství	1	1	1	1	4	
člověk a příroda	fyzika	1	1	1	1	4	
	chemie				1	1	
	přírodopis	1	1	1	1	4	
	zeměpis	1	1	1	1	4	
umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	4	
	výtvarná výchova	1	1	1	1	4	

Učební plán pro 2.stupeň základního vzdělávání - pokračování							
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník				minimální časová dotace	disponibilní hodiny
		6.	7.	8.	9.		
člověk a zdraví	výchova ke zdraví			1	1	2	
	tělesná výchova	3	3	3	3	12	
člověk a svět práce	praktické činnosti	6	6	6	6	20	4
disponibilní časová dotace							12
týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny						98	12
celkový týdenní počet hodin		30	30	31	31	122	

5. Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah základního vzdělávání žáků s LMP je, ve shodě s RVP ZV, rozdělen do devíti **vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory:

Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk)

Matematika a její aplikace (Matematika)

Informační a komunikační technologie (Informační a komunikační technologie)

Člověk a jeho svět (Náš svět)

Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství)

Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)

Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)

Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

Člověk a svět práce (Pracovní činnosti)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny **Charakteristikou vzdělávací oblasti**, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

Na charakteristiku navazuje **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**. Tato část vymezuje, k čemu je žák prostřednictvím vzdělávacího procesu veden, aby postupně dosahoval klíčových kompetencí.

Praktické propojení vzdělávacího obsahu s klíčovými kompetencemi je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření vzdělávací oblasti stanovuje ve ŠVP vzdělávací strategii vyučovacích předmětů (vymezuje vzdělávací příležitosti, konkrétní učivo a činnosti jako prostředky vedoucí ke snaze o dosažení očekávaných výstupů).

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou koncipovány tak, aby respektovaly sníženou úroveň rozumových schopností žáků a svými konkrétními cíli a vzdělávacím obsahem podporovaly především poznávací a komunikační schopnosti, zájmy a potřeby žáků a rozvíjely tak jejich osobnost.

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů je přizpůsoben schopnostem a možnostem žáků a tvoří očekávané výstupy a učivo na 1. a 2. stupni základního vzdělávání. První stupeň je členěn na 1. období (1. – 3. ročník) a 2. období (4. – 5. ročník).

Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené a využitelné v běžném životě. Vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo k získávání klíčových kompetencí. Na rozdíl od RVP ZV jsou v RVP ZV–LMP formulovány odlišně, neboť není možné

předem předvídat ani definovat, co je žák s lehkým mentálním postižením schopen v určitém věku zvládnout tak, aby daný výstup byl ověřitelný. **Proto mají očekávané výstupy v RVP ZV–LMP podmíněnou formulaci a vyjadřují záměr pedagogického působení.**

V souladu s RVP ZV jsou očekávané výstupy stanoveny na konec 3. ročníku (1. období), na konec 5. ročníku (2. období) a na konec 9. ročníku.

Učivo v RVP ZV–LMP je v rozsahu, který odpovídá snížené rozumové kapacitě žáků. Je strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako **prostředek k dosažení očekávaných výstupů**. Učivo takto vymezené je **doporučeno** školám k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků. **Na úrovni ŠVP se učivo stává závazné.**

Při tvorbě školních vzdělávacích programů si školy vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů rozpracují tak, aby odpovídal konkrétním potřebám a schopnostem žáků. Rozčlení jej do vyučovacích předmětů, zapracují a případně doplní v učebních osnovách. Z jednoho vzdělávacího oboru může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vyučovací předmět vzniknout integrací vzdělávacího obsahu více vzdělávacích oborů nebo jejich částí (integrováný vyučovací předmět). Mezipředmětové dovednosti nejsou vázány na konkrétní předměty, ale prolínají celým vzdělávacím procesem.

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků s lehkým mentálním postižením probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Vzdělávací oblast zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení s porozuměním, práce s literárním textem, psaní a základy jednoduché konverzace v cizím jazyce.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura** a **Cizí jazyk**.

Obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** je rozdělen do tří specifických složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Hlavním úkolem je naučit žáky správně a srozumitelně se vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním. Na prvním stupni má složka komunikační a slohové výchovy samostatnou část Psaní.

Jazyková výchova se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Je nástrojem funkčního dorozumívání žáků.

Literární výchova se zaměřuje na postupné vytváření základních čtenářských dovedností a návyků a na odpovídající reprodukci přečteného. Prostřednictvím četby se žáci seznamují se základními literárními formami a učí se rozlišovat představy od skutečnosti.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického vnímání
- srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- osvojení a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, vytváření čtenářských dovedností a čtení s porozuměním
- získávání základních literárních poznatků důležitých pro pochopení čteného textu
- zvládání orientace v textech různého zaměření
- k individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla a zájmu o literaturu
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v běžných situacích

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Období: 1.- 2.	Ročník: 1.- 5.	Předmět: Český jazyk a literatura
---	---------------------------------	---------------------------------	--

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>1. období: Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ▪ rozumět pokynům přiměřené složitosti ▪ číst s porozuměním jednoduché texty ▪ zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním a dodržovat čitelnost psaného projevu ▪ psát písmena a číslice – dodržovat poměr výšky, velikost, sklon a správné tvary písmen ▪ ovládat spojování písmen i slabik ▪ převádět slova z mluvené podoby do psané podoby ▪ dodržovat správné pořadí písmen a úplnost slov ▪ zvládat opis a přepis krátkých vět <p>2. období:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořit otázky a odpovědi na ně ▪ vyprávět vlastní zážitky, jednoduchý příběh dle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluvit se v běžných situacích ▪ v mluveném projevu volit správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ▪ mít vytvořenu odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ▪ popsat jednoduché předměty, činnosti a děje 	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCH.</p> <p>1. ročník – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analyticko – syntetické činnosti ▪ vyvozování hlásek a písmen ▪ diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání ▪ čtení obrázků, slabik, slov, jednoduchých vět <p>2. ročník – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analyticko – syntetické činnosti ▪ vyvozování hlásek a písmen ▪ tvoření jednoduchých vět <p>3. ročník – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvoření jednoduchých vět ▪ tiché čtení ▪ orientace v textu ▪ čtení s porozuměním <p>1. – 3. ročník – naslouchání – koncentrační cvičení</p> <p>1. ročník – mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy techniky mluveného 	OSV, VDO, VMS, MV, MKV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opisovat a přepisovat jednoduché texty ▪ napsat správně a přehledně jednoduchá sdělení ▪ dbát na úpravný a čitelný písemný projev, dodržovat vzdálenost mezi slovy ▪ ovládat psaní hůlkového písma 	<p>projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ edukace a reedukace řeči ▪ rozvíjení fonetického sluchu <p>2. ročník – mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy techniky mluveného projevu ▪ edukace a reedukace řeči ▪ rozvíjení fonetického sluchu <p>3. ročník – mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní komunikační pravidla (dialog, role mluvčího) ▪ mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) <p>1. ročník – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky a pohybové koordinace ▪ psaní písmen (a,i,e,m,o,u,l,v,t,y,s,j,M,A,O), slabik, slov, vět, číslic i podle nápovědy ▪ opis psacího písma ▪ základní hygienické návyky při psaní, technika psaní 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<p>2. ročník – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky a pohybové koordinace ▪ psaní písmen (p,n,N, velká písmena k písmenům z prvního ročníku, d,z,Z,k,K,b,B,c,C,r,č,Č,h,H,ž,Ž,a u, ou,f,g,ř,ch,Ch,V), slabik, slov, vět i číslic podle nápovědy ▪ technika psaní, automatizace psacího pohybu <p>3. ročník – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní písmen – zbývající písmena velké abecedy ▪ plynulé psaní slov <p>4. -5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu ▪ úprava – nadpis, okraje, odstavce, vzdálenost mezi písmeny a slovy <p>4. ročník – formy společenského styku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozdrav, poděkování, prosba, omluva <p>5. ročník – formy společenského styku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vzkaz, blahopřání, adresa, dopis 	<p>OSV, VDO, VMS, MV, MKV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>1. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát všechna písmena malé a velké abecedy ▪ rozpoznat samohlásky a souhlásky (odlišovat jejich délku) ▪ tvořit slabiky ▪ rozlišit věty, slova, slabiky, hlásky ▪ psát velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ určovat samohlásky a souhlásky ▪ rozlišovat tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládat jejich pravopis ▪ správně vyslovovat a psát slova se skupinami dě – tě – ně – bě – pě – vě – mě ▪ řadit slova podle abecedy ▪ správně vyslovovat a psát znělé a neznělé souhlásky ▪ dodržovat pořádek slov ve větě, poznat a určovat druhy vět ▪ poznat podstatná jména a slovesa a znát osobní jména 	<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>1. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ abeceda – umět číst písmena v rozsahu psaných písmen 1. ročníku ▪ rozpoznat délku samohlásky ▪ tvořit slabiky <p>2. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ umět číst písmena v rozsahu psaných písmen 2. ročníku ▪ víceslabičná slova ▪ hláska, písmeno, slabika, slovo, věta <p>3. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hláska, písmeno, slabika, slovo, věta ▪ písmena malé a velké abecedy ▪ měkké slabiky ▪ předložky se slovem ▪ psaní velkých písmen na začátku věty a ve vlastních jménech <p>4. ročník – hláskosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ samohlásky a souhlásky ▪ délka samohlásky ▪ psaní i, y po měkkých a tvrdých souhláskách 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<p>5. ročník – hláskosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova <p>4. ročník – nauka o slově</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ členění slova na hlásky a slabiky ▪ slova stejného a opačného významu <p>5. ročník – nauka o slově</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní a výslovnost slov se skupinami dě, tě , ně, bě, pě, vě, mě ▪ abecední řazení <p>4. ročník – věta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ začátek a konec věty ▪ druhy vět ▪ slovo ve větě ▪ pořádek slov ve větě ▪ tvoření vět <p>5. ročník – tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenovaná slova a slova příbuzná ▪ druhy slov, podstatná jména, slovesa 	<p>OSV, VDO, VMS, MV, MKV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>1. období:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pamatovat si a reprodukovat jednoduché říkanky a básničky ▪ dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů ▪ reprodukovat krátký text podle otázek a ilustrací <p>2. období:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst krátké texty s porozuměním a dokázat je reprodukovat podle jednoduché osnovy ▪ ovládat tiché čtení a orientovat se ve čteném textu ▪ rozlišovat prózu a verše ▪ určit v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ▪ rozlišit pohádkové prostředí od reálného ▪ drammatizovat jednoduchý příběh 	<p>1. – 2. ročník – zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sluchové rozlišení hlásek ▪ výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin <p>3. – 5. ročník – zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>1.-2. ročník</p> <p>přednes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ říkanky a krátké básničky <p>poslech:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ předčítaného textu <p>porozumění textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času a děje, prostředí reálné a pohádkové, hlavní myšlenka <p>3.-4. ročník</p> <p>reprodukce a drammatizace dle dané osnovy</p> <p>základní literární pojmy:</p> <p>porozumění textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času a děje, prostředí reálné a pohádkové, 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět shlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle daných otázek 	hlavní myšlenka <ul style="list-style-type: none"> ▪ literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň ▪ pohádka, povídka, pověst, bajka ▪ spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec 		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Český jazyk a literatura
---	-----------------------------	-----------------------------	--

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst plynule s porozuměním ▪ umět reprodukovat text ▪ vyprávět podle předem připravené osnovy a písemně zpracovat zadané téma <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikovat v běžných situacích, rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk ▪ orientovat se v pravidlech českého pravopisu ▪ popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy 	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ prohlubování čtenářských dovedností ▪ tiché čtení s porozuměním ▪ čtení uměleckých textů ▪ čtení s přirozenou intonací a přízvukem ▪ reprodukce přečteného textu ▪ orientace v ději povídek, pověstí a bajek – hlavní myšlenka • Mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady dorozumívání ▪ zásady kultivovaného projevu – formy společenského styku (pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, krátký vzkaz) 	OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat koncepci a úpravu běžných písemností (dopis, adresa) <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat pravopis slov s předponami a předložkami ▪ znát vyjmenovaná slova a ovládat jejich pravopis ▪ časovat slovesa ▪ rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk ▪ poznat slovní druhy <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat základní literární druhy a žánry ▪ znát významné představitele české literatury ▪ dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury ▪ orientovat se v literárním textu, vystihnout hlavní myšlenku ▪ umět ústně zformulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní komunikace ▪ otázky a odpovědi <ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ dopis – úprava ▪ obálka - úprava <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauka o slově <ul style="list-style-type: none"> ▪ pravopis po obojetných souhláskách • Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenovaná slova ▪ slovní druhy ▪ slovesa – časování ▪ podstatná jména – rod, číslo, životnost x neživotnost ▪ pádové otázky <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Práce s textem <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu • Poslech a reprodukce <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech ▪ reprodukce přečteného ▪ recitace ▪ dramatizace ▪ čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou • Literární druhy a žánry <ul style="list-style-type: none"> ▪ poezie 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ próza, divadelní hra ▪ literatura pro děti a mládež ▪ významní autoři české a světové literatury 		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Český jazyk a literatura
---	-----------------------------	-----------------------------	--

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst plynule s porozuměním ▪ umět reprodukovat text ▪ vyprávět podle předem připravené osnovy a písemně zpracovat zadané téma <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikovat v běžných situacích, rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk ▪ orientovat se v pravidlech českého pravopisu ▪ popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy 	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ odborné texty (slovníky, encyklopedie, jazykové příručky) ▪ čtení novin a časopisů • Mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady kultivovaného projevu ▪ rozlišování jazykových prostředků spisovných a nespisovných ▪ vyprávění textu dle sestavené osnovy ▪ členění jazykového projevu na úvod, hlavní část a zakončení ▪ osobní komunikace: telefonní rozhovor, otázky a odpovědi ▪ komunikační žánr: projev, diskuse 	OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyplnění tiskopisů zvládat pravopis slov s předponami a předložkami ▪ zvládat pravopis po obojetných souhláskách ▪ poznat a určit slovní druhy ▪ orientovat se v pádových otázkách ▪ znát vzory podstatných jmen ▪ skloňovat podstatná jména a přídavná jména, časovat slovesa ▪ znát základní větné členy - podmět a přísudek ▪ zvládat pravopis příčestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem ▪ rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady dorozumívání • Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ dotazník – vyplňování tiskopisů JAZYKOVÁ VÝCHOVA • Nauka o slově <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvoření slov ▪ slovní základ ▪ předpony, přípony(bě, pě, vě, mě) ▪ předložky (od, nad, pod, před, bez) ▪ pravopis po obojetných souhláskách • Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> ▪ podstatná jména: pojmenování vlastností a činností ▪ pojem skloňování podstatných jmen ▪ slovní druhy ▪ pádové otázky ▪ vzory podstatných jmen ▪ slovosled ▪ časování sloves • Skladba <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní větné členy – podmět a přísudek ▪ shoda podmětu a přísudku ▪ pravopis koncovek příčestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Práce s textem 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat základní literární druhy a žánry ▪ znát významné představitele české literatury ▪ dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury ▪ orientovat se v literárním textu, vystihnout hlavní myšlenku ▪ umět ústně zformulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu • Poslech a reprodukce <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech ▪ reprodukce přečteného ▪ recitace ▪ dramatizace ▪ čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou • Literární druhy a žánry <ul style="list-style-type: none"> ▪ poezie ▪ próza, divadelní hra ▪ literatura pro děti a mládež ▪ významní autoři české a světové literatury 		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Český jazyk a literatura
---	-----------------------------	-----------------------------	--

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst plynule s porozuměním ▪ znát pojem román, drama, muzikál ▪ komunikovat v běžných situacích, rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk ▪ orientovat se v pravidlech českého pravopisu ▪ popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy 	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ intonace a zabarvení hlasu ▪ čtení novin a časopisů ▪ beletrie ▪ román, drama, muzikál • Mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikační žánr: projev diskuse ▪ zásady dorozumívání ▪ zásady kultivovaného projevu 	OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat koncepci a úpravu běžných písemností (dopis, adresa, poštovní poukázka, telegram) ▪ sestavit vlastní životopis a napsat žádost podle předlohy ▪ zvládat pravopis po obojetných souhláskách ▪ skloňovat podstatná jména a přídavná jména ▪ zvládat pravopis koncovek 1. a 4. pádu vzoru pán, hrad, žena ▪ rozlišit přídavná jména tvrdá a měkká ▪ znát číslovky základní a řadové ▪ znát osobní zájmena ▪ znát pravopis při shodě přísudku s podmětem ▪ zvládat pravopis přičestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem ▪ rozeznat základní literární druhy a žánry ▪ znát významné představitele české literatury ▪ dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní komunikace – otázky a odpovědi • Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ dotazník - vyplňování tiskopisů ▪ vyplnění jednoduché žádosti ▪ životopis JAZYKOVÁ VÝCHOVA • Nauka o slově <ul style="list-style-type: none"> ▪ pravopis po obojetných souhláskách – dokončení výcviku ▪ pravopis bě-bje, vě-vje, mě-mně • Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> ▪ podstatná jména, pravopis koncovek 1. – 4. pádu vzoru pán, hrad, žena ▪ číslovky základní a řadové ▪ přídavná jména tvrdá a měkká • Skladba <ul style="list-style-type: none"> ▪ pravopis koncovek přičestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Práce s textem <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v literárním textu, vystihnout hlavní myšlenku ▪ umět ústně zformulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<p>textu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poslech a reprodukce <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech ▪ reprodukce přečteného ▪ recitace ▪ dramaturgie ▪ čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou • Literární druhy a žánry <ul style="list-style-type: none"> ▪ poezie ▪ próza, divadelní hra ▪ literatura pro děti a mládež ▪ významní autoři české a světové literatury 		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Český jazyk a literatura
---	-----------------------------	-----------------------------	--

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst plynule s porozuměním ▪ komunikovat v běžných situacích, rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk ▪ orientovat se v pravidlech českého pravopisu ▪ popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy ▪ ovládat koncepci a úpravu běžných písemností (dopis, adresa, poštovní poukázka, telegram) ▪ popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy ▪ znát pravopis slov s předponami a předložkami ▪ znát vyjmenovaná slova a ovládat jejich pravopis ▪ časovat slovesa ▪ rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk ▪ poznat slovní druhy 	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování návyků správného tichého i hlasitého čtení ▪ ukázky divadelních her ▪ četba světové dětské literatury • Mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní komunikace: objednání jídla v restauraci ▪ komunikační žánry: krátký projev, diskuse (organizace besedy) • Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteristika ▪ korespondence ▪ písemná komunikace s úřady ▪ využití PC <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauka o slově <ul style="list-style-type: none"> ▪ procvičování učiva 6. – 9. ročníku • Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní druhy – přehled 	<p>OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV</p>	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat pravopis koncovek 1., 4., a 7. pádu jednotného i množného čísla vzoru pán, hrad, žena, město ▪ skloňovat přídavná jména, znát druhy přídavných jmen ▪ rozeznat větu jednoduchou od souvětí ▪ znát pravopis při shodě přísudku s podmětem ▪ zvládat pravopis přičestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem ▪ rozeznat základní literární druhy a žánry ▪ znát významné představitele české literatury ▪ dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury ▪ orientovat se v literárním textu, vystihnout hlavní myšlenku ▪ umět ústně zformulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podstatná jména – koncovky v 1., 4., a 7. pádě jednotného i množného čísla, vzoru pán, hrad, žena, město ▪ přídavná jména – druhy, skloňování a shoda s podstatným jménem • Skladba <ul style="list-style-type: none"> ▪ pravopis přičestí minulého ve větách s podmětem děti, my všichni ▪ věta jednoduchá a souvětí LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Práce s textem <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu • Poslech a reprodukce <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech ▪ reprodukce přečteného ▪ recitace ▪ dramatizace ▪ čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou • Literární druhy a žánry <ul style="list-style-type: none"> ▪ poezie ▪ próza, divadelní hra ▪ literatura pro děti a mládež ▪ významní autoři české a světové literatury 		

5.1.2 CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Zařazení vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** umožňuje žákům s lehkým mentálním postižením komunikaci v rámci integrované Evropy. Znalost základů cizího jazyka jim pomáhá překonat jazykovou bariéru při cestách do zahraničí, připravuje je k praktickému užívání jazyka, zlepšuje jejich postavení při přestupu do středního vzdělávání i při uplatnění na trhu práce, a tím zamezuje jejich společenské izolaci.

Cílem výuky cizího jazyka je, aby žáci získali základ komunikace v cizím jazyce především v oblasti jeho zvukové podoby, přednostně v anglickém jazyce. Jedná se o osvojování jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat. Výuka cizího jazyka může přispět i k rozvíjení řečových dovedností. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Je možné zařadit jiný cizí jazyk, ale škola musí upozornit zákonného zástupce žáka, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěná návaznost při přechodu na jinou školu.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Období: 3.	Ročník: 7. – 9.	Předmět: Cizí jazyk
---	-----------------------	----------------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> ▪ být seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě 	7. ročník Jednoduchá sdělení <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozdravy, poděkování ▪ souhlasy a nesouhlasy 	OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojit si základní výslovnostní návyky a mít přijatelný ústní projev ▪ ovládat fonetickou podobu abecedy ▪ zvládat základní číslovky a jejich pojmenování ▪ rozumět obecně známým slovům a frázím a zvládnout omluvu, žádost a představení se 	<p>Základní jednoduché fráze</p> <p><u>Tematické okruhy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ domov ▪ rodina ▪ město <p>Základní gramatické struktury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ věta jednoduchá v základních časech <p style="text-align: center;">8. ročník</p> <p>Jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ omluva ▪ žádost ▪ představování <p>Základní jednoduché fráze</p> <p><u>Tematické okruhy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příroda ▪ škola ▪ počasí <p>Základní gramatické struktury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba otázky a záporu <p style="text-align: center;">9. ročník</p> <p>Jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přivítání a rozloučení ▪ blahopřání ▪ žádost o pomoc 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumět obecně známým slovům a frázím a zvládnout blahopřání, přivítání a rozloučení, žádost o pomoc ▪ vytvořit jednoduché otázky a formulovat odpovědi v základních časech ▪ na zadané téma vést jednoduchý rozhovor ▪ zvládat čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů ▪ orientovat se ve slovníku daného jazyka 	<p>Základní jednoduché fráze</p> <p><u>Tematické okruhy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sport ▪ zdraví a nemoc ▪ oblékání a nákupy <p>Základní gramatické struktury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovědi na otázky <p>Jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formulace dotazů na dané téma <p>Základní jednoduché fráze</p> <p><u>Tematické okruhy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jídlo a pití ▪ kalendář ▪ ubytování <p>Základní gramatické struktury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pořádek slov ve větě 		

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je založena na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci si osvojují základní matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití. Učí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulátoru a matematických výukových programů. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, postupně pomáhá žákům získávat matematickou gramotnost a učí je dovednostem využitelným v praktickém životě.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení rýsovacích technik, které žáci využijí při dalším studiu. Na úrovni školních vzdělávacích programů je možné vytvořit v 8. a 9. ročníku samostatný předmět Rýsování.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na tematické okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Aplikační úlohy

Tematický okruh Čísla a početní operace je zařazený na 1. stupni a dále se rozvíjí na 2. stupni. Žáci se postupně seznamují s čísly, vytváří si konkrétní představu o číslech a číselné ose, osvojují si postupy matematických operací, jejich důležitost a užití. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení a dělení, měření, odhadování a zaokrouhlování.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty se žáci učí uvědomovat si, jaký má význam třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, vzájemné souvislosti a závislosti mezi nimi. Získávají číselné údaje různými způsoby, například měřením. Osvojují si převody jednotek délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času. Sestavují jednoduché tabulky a grafy.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru žáci rozeznávají, pojmenovávají a znázorňují základní geometrické útvary. Hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás a popisují vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru. Učí se porovnávat, měřit a zdokonalovat svůj grafický projev.

V tematickém okruhu Aplikační úlohy žáci hledají řešení úloh, které může být nezávislé na matematických znalostech a dovednostech. Žáci si rozvíjejí logické myšlení a podle míry rozumové vyspělosti se snaží řešit problémové situace a úlohy z běžného života a hledat více

možných řešení. Řeší různé zábavné úlohy, kvízy, rébusy, doplňovačky a učí se samostatně pracovat při využívání prostředků výpočetní techniky a používání některých dalších pomůcek.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů a schopnosti zpracování poznatků
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- vytváření prostorové představivosti
- rozboru problému, stanovení postupu jeho řešení, odhadu výsledku a vyhodnocení správnosti výsledku
- řešení základních matematických operací, přesné a jasné formulace úkolu a jeho výsledku
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- rozvíjení samostatnosti, systematickosti, vytrvalosti, přesnosti a sebekontroly
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Období: 1. – 2.	Ročník: 1. – 5.	Předmět: Matematika
--	----------------------------	----------------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>1. období:</u> Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a používat číslice v oboru do 20 (numerace do 100) ▪ sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 20 ▪ porovnávat množství a vytvářet soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 ▪ známé matematické pojmy +, -, =, <, > a umět je zapsat ▪ umět rozkládat čísla v oboru do 20 ▪ zapsat a řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 ▪ rozeznávat sudá a lichá čísla ▪ sčítat a odčítat z paměti i písemně dvouciferná čísla ▪ zapsat a řešit jednoduché slovní úlohy s jedním nebo 2 početními operacemi ▪ zaokrouhlovat čísla na 10 i na 100 s využitím slovních úloh ▪ znát z paměti řady násobků čísel 2 až 10 do 100 (s názorem) ▪ tvořit a zapisovat příklady na násobení a dělení 	<p style="text-align: center;">ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>1. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vytváření představ o konkrétních číslech ▪ číselná řada 1 – 5 ▪ sčítání a odčítání v oboru do 5 ▪ doplňování číselné řady ▪ čísla před a za <p>2. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ větší, menší, rovná se, o kolik? ▪ rozklad čísel ▪ seznámení se a znázornění čísla 0 ▪ první – poslední ▪ sčítání a odčítání v oboru do 10 ▪ doplňování neznámého čísla ▪ slovní úlohy <p>3. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselná řada do 20 ▪ rozklad čísla v desítkové soustavě ▪ čísla před a za ▪ sčítání a odčítání do 20 bez i s přechodem přes 10 	<p>OSV, VDO, VMS, MV, EV, MKV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>s využitím pomůcek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 ▪ uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ určit čas s přesností na čtvrt hodiny, převádět jednotky času v běžných situacích ▪ umět jednoduché převody jednotek délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času ▪ vyhledat a roztřídit jednoduchá data podle návodu ▪ orientovat se a číst v jednoduché tabulce ▪ uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi <p><u>1. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat a pojmenovat základní geometrické tvary a umět je graficky znázornit ▪ umět používat pravítko ▪ rozeznat přímku a úsečku, narýsovat je a vědět, jak se označují 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ peníze <p>4. – 5. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky hmotnosti, délky, obsahu, objemu a času ▪ tabulky ▪ peníze <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <p>1. ročník – základní útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ geometrické tvary ▪ čáry přímé a křivé <p style="text-align: center;">základní útvary</p> <p>v prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostorová představivost <p>2. ročník – základní útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ čáry přímé, křivé, kreslené 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ měřit a porovnávat délku úsečky ▪ sestrojít rovnoběžky a kolmice ▪ znázornit, narýsovat a označit základní rovinné útvary ▪ určit osu souměrnosti překládáním papíru ▪ vypočítat obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ▪ poznat základní tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ geometrické tvary <p style="text-align: center;">základní útvary</p> <p>v prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostorová představivost <p>3. ročník – základní útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rýsování přímých a křivých čar ▪ pojem přímka – přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímk v rovině, úsečka ▪ rýsování a označování úseček <p>základní útvary v prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kvádr, krychle – pojem <p>4. ročník – základní útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ délka úsečky, trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník <p>základní útvary v prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kvádr, krychle, koule, válec – pojem <p>5. ročník – základní útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kolmice a rovnoběžky, čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník – rýsování ▪ kruh, kružnice – střed, poloměr, průměr ▪ oblouk kružnice 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>2. období:</p> <ul style="list-style-type: none"> řešit jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech 	<p>základní útvary v prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> kvádr, krychle, koule, válec <p>4. – 5. ročník – osová souměrnost</p> <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> číselné a obrázkové řady doplňovačky 		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Matematika
--	-----------------------------	-----------------------------	--------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> psát, číst, porovnávat a zaokrouhlovat čísla v oboru do milionu zvládat orientaci na číselné ose písemně sčítat, odčítat, násobit a dělit víceciferná čísla, dělit se zbytkem provádět odhad výsledku, zaokrouhlovat čísla 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> numerace do 10 000 sčítání a odčítání do 10 000 ústně i písemně číselná osa zápis čísel násobení a dělení 10, 100, 1000 zaokrouhlování a odhady výsledků dělení se zbytkem v oboru do 100 neúplný podíl, zbytek slovní úlohy s dvěmi početními úkony 	<p>OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívat a zvládat převody jednotek délky, hmotnosti, času ▪ zvládat početní úkony s penězi ▪ vyhledávat, porovnávat a třídit data ▪ vypracovat jednoduchou tabulku, graf ▪ umět zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami ▪ odhadovat délku úsečky, určit délku lomené čáry, graficky sčítat a odčítat úsečky ▪ vyznačovat, rýsovat a měřit úhly ▪ znát a rýsovat základní rovinné útvary ▪ sestrojít základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti ▪ samostatně řešit praktické úlohy ▪ hledat různá řešení předložených situací ▪ aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí ▪ řešit úlohy na prostorovou představivost ▪ využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>Jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky délky, hmotnosti a času – praktické převody obsahu <p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností, grafy, tabulky <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <p>Rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník <p>Metrické vlastnosti v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ druhy úhlů <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osa úsečky, osová souměrnost, osa úhlu, středová souměrnost, jednoduchá konstrukce kružítkem <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ praktické geometrické úlohy 		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Matematika
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat orientaci na číselné ose ▪ písemně sčítat, odčítat, násobit a dělit víceciferná čísla, dělit se zbytkem ▪ provádět odhad výsledku, zaokrouhlovat čísla ▪ psát, číst, porovnávat a zaokrouhlovat čísla v oboru do milionu ▪ zvládat orientaci na číselné ose ▪ užívat a zvládat převody jednotek délky, hmotnosti, času ▪ zvládat početní úkony s penězi ▪ vyhledávat, porovnávat a třídit data ▪ vypracovat jednoduchou tabulku, graf ▪ umět zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ numerace do milionu ▪ čtení a psaní čísel ▪ zaokrouhlování ▪ orientace na číselné ose ▪ písemné sčítání a odčítání čísel ▪ slovní úlohy s dvěma početními úkony ▪ násobení a dělení čísel 10, 100, 1000 ▪ násobení a dělení víceciferným číslem ▪ písemné dělení jednociferným dělitelem bez zbytku i se zbytkem <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>Jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky délky, hmotnosti a času – praktické převody obsahu <p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností, grafy, tabulky, aritmetický průměr <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <p>Rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úhel, pravidelný šesti a osmiúhelník, 	<p>OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV</p>	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odhadovat délku úsečky, určit délku lomené čáry, graficky sčítat a odčítat úsečky ▪ vyznačovat, rýsovat a měřit úhly ▪ znát a rýsovat základní rovinné útvary ▪ sestrojít základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti ▪ samostatně řešit praktické úlohy ▪ hledat různá řešení předložených situací ▪ aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí ▪ řešit úlohy na prostorovou představivost ▪ využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p style="text-align: center;">vzájemná poloha přímk v rovině</p> <p><u>Metrické vlastnosti v rovině</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ duhy úhlů: velikost úhlu, stupeň, úhloměr, vyznačování úhlu dané velikosti, měření velikosti úhlu, konstrukce úhlu 60°, 120°, 30° <p>Konstrukční úlohy osa úsečky, osová souměrnost, osa úhlu, středová souměrnost, jednoduchá konstrukce kružítkem</p> <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ praktické geometrické úlohy 		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Matematika
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dělit dvojciferným číslem ▪ pracovat se zlomky a smíšenými čísly, používat vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) ▪ číst desetinná čísla, znát jejich zápis a provádět s nimi základní početní operace ▪ užívat a zvládat převody jednotek délky, hmotnosti, času ▪ zvládat početní úkony s penězi ▪ vyhledávat, porovnávat a třídit data ▪ vypracovat jednoduchou tabulku, graf 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dělení dvojciferným číslem <p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní pojmy: činitel, jmenovatel, zlomková čára ▪ užití: výpočet zlomku z celku, zlomek jako část celku ▪ smíšená čísla <p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zápis desetinných čísel, čtení, užití ▪ jednoduché matematické operace: sčítání a odčítání desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000 ▪ násobení a desetinným číslem přirozeným i desetinným ▪ slovní úlohy vedoucí k jednomu, maximálně 2 početním výkonům s desetinnými čísly <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>Jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky délky, hmotnosti a času – praktické převody obsahu ▪ výpočet objemu a obsahu těles 	<p>OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vypočítat obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu ▪ sestrojít základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti ▪ samostatně řešit praktické úlohy ▪ hledat různá řešení předložených situací ▪ aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí ▪ řešit úlohy na prostorovou představivost ▪ využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky délky, hmotnosti a času – praktické převody obsahu <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <p>Rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) ▪ kruh, kružnice: délka kružnice a obvod kruhu <p><u>Metrické vlastnosti v rovině</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vzdálenost bodu od přímky <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti stran a úhlů, čtvercová síť, osa úsečky, osová souměrnost, osa úhlu, středová souměrnost, jednoduchá konstrukce kružítkem <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ praktické geometrické úlohy 		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Matematika
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číst desetinná čísla, znát jejich zápis a provádět s nimi základní početní operace ▪ dělit desetinná čísla číslem desetinným ▪ dělit desetinná čísla číslem přirozeným ▪ dělit v daném poměru <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní pojmy ▪ provádět odhad výsledku, zaokrouhlovat čísla ▪ řešit jednoduché úlohy na procenta ▪ vypočítat 1% ze základu <ul style="list-style-type: none"> ▪ užívat a zvládat převody jednotek délky, hmotnosti, času ▪ zvládat početní úkony s penězi 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché matematické operace: dělení přirozených čísel – podíl ▪ dělení desetinného čísla číslem přirozeným ▪ dělení desetinných čísel číslem desetinným, nejvýše dvojciferným ▪ dělení v daném poměru, měřítko plánu a mapy <p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní pojmy: procento, symbol %, pojem základ, procentová část, počet procent <p>Jednoduché výpočty</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výpočet 1% ze základu ▪ výpočet procentové části z daného základu ▪ úrok, úroková míra ▪ římské číslice <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>Jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky délky, hmotnosti a času – praktické převody obsahu 	<p>OSV, VDO, EGS, MV, EV, MKV</p>	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávat, porovnávat a třídit data ▪ vypracovat jednoduchou tabulku, graf ▪ sestrojít základní rovinné útvary ▪ načrtnout a sestrojít síť základních těles ▪ používat technické pásmo ▪ samostatně řešit praktické úlohy ▪ hledat různá řešení předložených situací ▪ aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí ▪ řešit úlohy na prostorovou představivost ▪ využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností, grafy, tabulky, poměr <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <p>Rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rýsování rovinných obrazců ▪ prostorové útvary – orientačně (kvádr, krychle, koule, válec, jehlan) <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kótování ▪ pravouhlé promítání <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ praktické geometrické úlohy 		

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.3.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast zahrnuje základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, manažerem souborů, dostupnými výukovými a vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a elektronickou poštou.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy v ostatních vzdělávacích oborech osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni.

Získané dovednosti se stávají pro žáky výhodou v praktickém životě i při pracovním uplatnění.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení znalostí a dovedností práce s počítačem;
- rozvíjení myšlení a logického uvažování;
- vyhledávání a využívání potřebných informací;
- sebevzdělávání a ke komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky;
- samostatnému rozhodování při hledání optimálních řešení;
- získávání odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu;
- využívání možností počítače k prezentaci výsledků své práce.

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	Období: 2.	Ročník: 4.	Předmět: Informatika
--	-----------------------	-----------------------	---------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat základní obsluhu počítače 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní části a popis počítače ▪ základní obsluha počítače ▪ komponenty počítače, jejich pojmenování a funkce 	MV, EGS, VDO, OSV,	

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	Období: 2.	Ročník: 5.	Předmět: Informatika
--	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ pracovat s výukovými a zábavnými programy podle pokynu▪ dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	<ul style="list-style-type: none">▪ software počítače (textový editor, kreslicí programy)▪ zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	MV, EGS, VDO, OSV,	
---	---	--------------------	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Informatika
--	-----------------------	-----------------------	---------------------------------

<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ ovládat na uživatelské úrovni práce s textovým a grafickým editorem a s tabulkovým kalkulátorem, využívat vhodné aplikace	<p>základní funkce textového, grafického editoru a tabulkového kalkulátoru</p>	<p>MV, EGS, VDO, OSV,</p>	
--	--	---------------------------	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Informatika
--	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zvládat práci s výukovými programy	<p>práce s výukovými programy, hry, multimedia</p>	<p>MV, EGS, VDO, OSV,</p>	
---	--	---------------------------	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Informatika
--	-----------------------	-----------------------	---------------------------------

<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ osvojit si základy elektronické komunikace	<p>základní způsoby elektronické komunikace – e-mail, mobilní telefon</p>	<p>MV, EGS, VDO, OSV,</p>	
---	---	---------------------------	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Informatika
--	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ vyhledat potřebné informace na internetu▪ dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	<p>seznámení se s možnostmi vyhledávání informací webovou složkou přídavná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha</p>	<p>MV, EGS, VDO, OSV,</p>	
--	--	---------------------------	--

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí základní poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifík místa, kde žije. Žák se učí nově nabyté znalosti a dovednosti uplatňovat v běžném životě.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům utvářet citový vztah k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují si a upevňují vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací obor oblasti Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Propojováním tematických okruhů se mohou tvořit v ŠVP různé varianty⁸ a obsahy vzdělávacích předmětů.

Vzdělávací oblast je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se v něm bezpečně. Postupně poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás se žáci učí základům společenského chování a jednání. Uvědomují si, že lidé se od sebe navzájem liší a učí se tolerovat odlišnosti mezi lidmi. Při praktických činnostech se žáci učí spolupracovat. Seznamují se se základními právy dítěte. Učí se chování v krizových situacích, jak jim předcházet, jak na ně reagovat.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat se v čase a určovat ho. Poznávají, jak se život a věci v toku času vyvíjejí a mění. Rozlišují přítomnost, minulost a budoucnost. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, návštěva významných historických památek v místě bydliště.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, jak změny v přírodě ovlivňují činnost lidí a jejich život a jaký vliv má činnost lidí na přírodu. Vytvářejí si vztah k přírodě a poznávají, že pro další život lidí je velmi důležitá ochrana životního prostředí.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají sami sebe, seznamují se se svým tělem, učí se poznávat jeho funkce. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a uvědomovat si jejich důležitost pro ochranu zdraví. Poznávají, co jejich zdraví prospívá a co ho poškozuje, jak se dá předcházet škodlivým vlivům. Učí se za své zdraví zodpovídat a pečovat o ně.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření základních pracovních návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání a vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- zájmu o dění v místě bydliště, poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a k zemi, kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností
- poznávání propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování, vytváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě
- upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu
- hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Období: 1. – 2.	Ročník: 1. – 5.	Předmět: Náš svět
--	----------------------------------	----------------------------------	------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>1. období:</u> Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy ▪ popsat a zvládnout cestu do školy ▪ znát nejvýznamnější místa v okolí <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat polohu svého bydliště na mapě, začlenit svou obec do příslušného kraje ▪ orientovat se na mapě ČR, určit světové strany ▪ mít základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě ▪ znát region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti ▪ sdělit a popsat poznatky a zážitky z vlastních cest ▪ poznat státní symboly 	<p>MÍSTO KDE ŽIJEME</p> <p>1. ročník – domov a jeho okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v obci podle plánu ▪ adresa bydliště <p>2. ročník – domov a jeho okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ místní pověsti, tradice a zvyky <p>3. ročník – domov a jeho okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mapa místní krajiny <p>1. ročník – škola</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostřední školy a život ve škole <p>1. – 3. ročník – škola</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy dopravní výchovy <p>4. – 5. ročník – domov a jeho okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní a historické zajímavosti <p>obec</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poloha v krajině ▪ minulost a současnost obce ▪ význačná místa 	OSV, VDO, VMS, MKV, EV, MV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>1. období:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišovat blízké příbuzenské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ části obce <p>Okolní krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteristické znaky krajiny ▪ regionální zvláštnosti ▪ vliv krajiny na život lidí ▪ působení lidí na krajinu ▪ významné orientační body <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace na mapě ČR ▪ hranice státu ▪ povrch a podnebí ▪ města, regiony, kraje, obyvatelstvo <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mapa Evropy ▪ státy EU ▪ cestování <p>Mapy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ druhy map ▪ čtení mapy ▪ vysvětlivky <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <p>1. – 3. ročník – rodina a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ role členů rodiny 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít osvojené základy společenského chování ▪ projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ▪ pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti ▪ vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci ▪ rozpoznat ve svém okolí nevhodné chování a chování vrstevníků a dospělých ▪ znát základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ▪ reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ život a funkce rodiny ▪ mezilidské vztahy ▪ jednání v obchodě, na poště, u lékaře ▪ peníze <p>4. – 5. ročník – rodina a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní pravidla společenského chování ▪ zájmové organizace a spolky <p>1. – 5. ročník – právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní práva dítěte ▪ práva a povinnosti žáků školy ▪ protiprávní jednání a jeho postih(krádež, šikanování, týraní, zneužívání) a jeho postih <p>1. – 5. ročník – osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chování v rizikovém prostředí a krizových situacích ▪ služby odborné pomoci <p style="text-align: center;">situace hromadného ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě ▪ důležitá telefonní čísla 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>1. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout jednoduchou orientaci v čase ▪ poznat kolik je hodin ▪ znát rozvržení svých denních činností ▪ rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ poznávat různé lidské činnosti <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat rozdíly mezi současným způsobem života a způsobem života v minulosti ▪ znát významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji ▪ vědět o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště <p><u>1. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat 	<p>LIDÉ A ČAS</p> <p>1. – 3. ročník – orientace v čase</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ určování a měření času ▪ roční období ▪ den, týden, měsíc ▪ kalendář <p>4. – 5. ročník – orientace v čase</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ den, týden, měsíc, rok ▪ roční období ▪ části dne <p>4. – 5. ročník – naše země v dávných dobách</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ způsob života v pravěku ▪ příchod Čechů ▪ počátky českého státu ▪ život ve středověku (Karel IV.) <p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <p>1. – 3. ročník – příroda v ročních obdobích</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znaky ročních období ▪ chování živočichů ▪ péče o zvířata a ptáky ▪ sezónní práce na zahradě a poli 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny a poznat rozdíly mezi dřevinami a bylinami ▪ provádět jednoduché pokusy se známými látkami <p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat propojenost živé a neživé přírody, vzájemné vztahy mezi organismy a přizpůsobení organismů prostředí ▪ popsat střídání ročních období ▪ uvést zástupce živočišné a rostlinné říše vyskytujících se v nejbližším okolí a popsat jejich základní životní podmínky ▪ zvládat péči o pokojové rostliny a drobná domácí zvířata ▪ uplatňovat zásady ochrany přírody a životního prostředí ▪ popsat vliv činnosti lidí na přírodu a posoudit, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ▪ provést jednoduchý pokus podle návodu 	<p style="text-align: center;">ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chování v přírodě ▪ péče o životní prostředí ▪ třídění odpadu a jejich likvidace <p>4. – 5. ročník – pohyby Země</p> <p style="text-align: center;">látky a jejich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní rozdělení látek a jejich vlastnosti ▪ porovnávání látek <p style="text-align: center;">voda, vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výskyt, vlastnosti, význam ▪ oběh vody v přírodě ▪ ochrana vodních toků ▪ vlastnosti, složení, význam a proudění vzduchu ▪ ochrana ovzduší <p style="text-align: center;">nerosty a horniny,</p> <p>půda</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ významné horniny a nerosty ▪ působení přírodních vlivů ▪ vznik půdy a její význam <p style="text-align: center;">rostliny, houby, živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projevy, průběh a způsob života ▪ životní podmínky ▪ výživa, stavba těla u vybraných 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>1. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobsluhu ▪ dodržovat základy bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▪ uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce ▪ pojmenovat hlavní části lidského těla ▪ dokázat sdělit své zdravotní potíže s pocity ▪ zvládnout ošetření drobných poranění 	<p>druhů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chráněné a ohrožené druhy ▪ význam v přírodě pro člověka <p>ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chování v přírodě ▪ péče o životní prostředí ▪ třídění odpadů a jejich likvidace ▪ živelné pohromy a ekologické katastrofy <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>1. – 3. ročník – lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ části lidského těla ▪ smyslové ústrojí <p>1. – 3. ročník – péče o zdraví, zdr. výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ denní režim ▪ zdravá strava a pitný režim ▪ význam aktivního pohybu ▪ osobní a intimní hygiena ▪ běžné nemoci a prevence ▪ chování v době nemoci ▪ základní péče o nemocného ▪ drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům a první pomoc <p>1. – 3. ročník - osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezp. chování v siln.provozu <p>4. – 5. ročník – lidské tělo</p>		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p><u>2. období:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovat a popsat orgánové soustavy ▪ rozlišit jednotlivé etapy lidského života ▪ uplatňovat základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ▪ poskytnout první pomoc při drobných úrazech a přivolat lékařskou pomoc ▪ uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro cyklisty ▪ mít osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ▪ reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hlavní orgány a orgánové soustavy a jejich funkce ▪ rozdíly mezi mužem a ženou <p>4. – 5. ročník – péče o zdraví a zdr. výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ denní režim ▪ zdravá strava a pitný režim ▪ význam aktivního pohybu ▪ osobní a intimní hygiena ▪ běžné nemoci a prevence ▪ chování v době nemoci ▪ základní péče o nemocného ▪ drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům a první pomoc ▪ základní pravidla silničního provozu <p>4. – 5. ročník – návykové látky a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání ▪ nebezpečí gamblerství ▪ základní pravidla silničního provozu <p>4. – 5. ročník – osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ krizové situace a formy násilí ▪ služby odborné pomoci <p>4. – 5. ročník – ochrana člověka za mimořádných událostí</p>		

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost má nezastupitelnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Seznamuje žáky s historií našeho národa v kontextu s významnými událostmi světových dějin a učí je poznávat a vážit si hodnot kulturního dědictví. Objasňuje principy existence a fungování demokratické společnosti. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní a estetické, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci, respektování lidských práv a k prosazování rovnoprávnosti mužů a žen, výchova k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis** a **Výchova k občanství**.

Vzdělávací obor **Dějepis** poskytuje žákům základní poznatky o dějinném vývoji lidstva i vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost. Vede žáky k poznání, že historie není pouze věda s výčtem dat a událostí, ale v podobě kulturněhistorických památek obohacuje náš život a dává nám příklady pro jednání i v současnosti.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních vědomostí o minulosti a současnosti naší země v kontextu se světovými dějinami
- poznání postupné změny způsobu života lidí v různých epochách dějinného vývoje

- poznávání historických a kulturních památek, jejich ochraně a úctě k nim
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění naší země a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Dějepis
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mít představu o rozdílech způsobu života v pravěkých a současných lidí ▪ podle obrázků umět popsat pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty ▪ pochopit význam dějin jako sdělení minulosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat život v době nejstarších civilizací ▪ znát souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států 	<p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ život v pravěku ▪ hmotná a duchovní kultura – hmotná a duchovní kultura ▪ náboženství <p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE – STAROVĚK Starověké civilizace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Egypt, Řecko, Řím – obecné znaky a specifické zvláštnosti hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje ▪ přínos pro rozvoj světové kultury, vznik písma ▪ významné osobnosti ▪ historické památky 	OSV, VDO, MV, EGS, MKV	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Dějepis
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <p>vědět o prvních státních útvarech na našem území</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mít základní poznatky z období počátku českého státu ▪ znát úlohu a postavení církve ve středověké společnosti <p>▪ být seznámen s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</p> <p>▪ charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</p>	<p>STŘEDOVĚK A KŘESŤANSTVÍ</p> <p>Středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Slované ▪ stěhování národů ▪ Sámova říše ▪ Velkomoravská říše ▪ příchod Cyrila a Metoděje ▪ počátky českého státu ▪ románská kultura <p>Rozmach českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ změny ve středověké společnosti ▪ rozvoj měst ▪ život v době vlády Karla IV. ▪ rozvoj kultury a vzdělání ▪ gotická a renesanční kultura <p>Husitství</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příčiny, průběh, výsledky ▪ významné osobnosti ▪ doba vlády Jiřího z Poděbrad 	<p>OSV, VDO, MV, EGS, MKV</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Dějepis
---	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o důsledcích objevných cest a poznávání nových civilizací ▪ znát rozdíly způsobu života ve společnosti jednotlivých historických etap v kontextu světových dějin ▪ mít přehled o zásadních historických událostech v naší zemi ▪ poznat významné osobnosti našich dějin 	<p>NOVOVĚK</p> <p>Počátek novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevné cesty a jejich důsledky ▪ Kryštof Kolumbus ▪ poznávání nových civilizací ▪ humanismus ▪ vynález knihtisku a další důležité vynálezy <p>České země za vlády Habsburků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ doba Rudolfa II. ▪ bitva na Bílé hoře a její důsledky ▪ život v pobělohorské době ▪ barokní kultura <p>Osvícenství</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II. ▪ selské rebelie ▪ hospodářský a kulturní rozvoj <p>Národní obrození</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ utváření novodobého českého národa ▪ František Palacký ▪ revoluční rok 1848 ▪ česká politika a kultura na konci 19. stol. 	OSV, VDO, MV, EGS, MKV	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Dějepis
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ být seznámen s příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1. světové války ▪ mít základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky ▪ znát průběh a důsledky 2. světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě ▪ chápat význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti 	<p>NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY</p> <p>1. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik československého státu ▪ první prezident T. G. Masaryk ▪ hospodářská krize a 30. léta v Československu ▪ fašismus v Evropě ▪ prezident Edvard Beneš <p>2. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ protektorát Čechy a Morava ▪ Slovenský stát ▪ průběh a důsledky války ▪ domácí a zahraniční odboj <p>Poválečný vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ období zápasu o demokracii ▪ únor 1948 ▪ totalitní režim a odpor proti němu ▪ rok 1968 ▪ nové společenské poměry v Evropě, události 1989 ▪ vznik České republiky a vstup do EU 	OSV, VDO, MV, EGS, MKV	

5.5.2. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na formování osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejuspěšnější. Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách potřebných v běžném životě a vytvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zvládnutí přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení norem společenského chování a občanského soužití, chápání hodnoty pozitivních mezilidských vztahů
- kultivovanému vyjadřování vlastních myšlenek, názorů, postojů a potřeb a jejich obhajování
- nacházení místa a své role ve společnosti a vytváření představy o vlastní budoucnosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění naší země a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- pochopení podstaty demokracie, práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Období: 3.	Ročník: 6. – 9.	Předmět: Výchova k občanství
---	-----------------------------	----------------------------------	---

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mít základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků ▪ znát významné události, které proslavili naši vlast ▪ tolerovat kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ mít základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti ▪ chápat státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy 	<p style="text-align: center;">6. ročník</p> <p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Obec, region, kraj</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje • <u>Rodina a škola</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ funkce a struktura rodiny • <u>Naše vlast</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ významné události, které proslavily naši vlast • <u>Mezilidské vztahy ve společnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní pravidla společenského chování ▪ mezilidská komunikace ▪ úcta k člověku <p>STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Právní základy státu</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ústava a zákony ČR ▪ prezident republiky 	<p>OSV, MKV, MV, EGS, VDO, EV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat význam vzdělání v kontextu s profesním uplatněním ▪ dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat vhodným způsobem o radu 	<p style="text-align: center;">7.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Lidská práva</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie ▪ základní lidská práva ▪ listina práv a svobod ▪ práva dítěte a jejich ochrana • <u>Člověk a právo</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práva a povinnosti občana ▪ právní řád ▪ orgány právní ochrany ▪ soudy <p>PÉČE O OBČANA</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Školství v ČR</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ právo na vzdělání ▪ význam vzdělání při další volbě povolání ▪ školský systém • <u>Pracovní uplatnění</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalifikace ▪ rekvalifikace • <u>Peníze a jejich funkce</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podoby peněz <p><u>Zdravotní a sociální péče</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ systém zdravotní péče ▪ zdravotní a sociální pojištění <ul style="list-style-type: none"> • <u>Člověk a volný čas</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kultura ▪ sport ▪ volnočasové aktivity 	<p>OSV, MKV, MV, EGS, VDO, EV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ formulovat své nejbližší plány a životní cíle ▪ uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišit projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem ▪ znát zákon o rodině ▪ znát osobnosti, které proslavili naši vlast ▪ uvést symboly našeho státu a znát způsoby jejich užití ▪ znát základní práva a povinnosti občanů ▪ znát právní dokumenty občana ▪ znát vyplývající závazky z právních vztahů ▪ znát pracovní právo 	<p style="text-align: center;">8. ročník</p> <p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Obec, region, kraj</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přírodní zajímavá místa ▪ kulturní památky • <u>Rodina a škola</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zákon o rodině ▪ úplná a neúplná rodina ▪ náhradní rodinná péče • <u>Naše vlast</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ významné osobnosti, které proslavili naši vlast • <u>Mezilidské vztahy ve společnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rovnoprávné postavení žen a mužů ▪ rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin ▪ problémy lidské nesnášenlivosti <p>STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Právní základy státu</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ složky státní moci, jejich orgány a instituce ▪ politické strany • <u>Státní správa a samospráva</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orgány a instituce státní správy a samosprávy • <u>Lidská práva</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poškozování lidských práv 	<p>OSV, MKV, MV, EGS, VDO, EV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy ▪ uvědomovat si význam sociální péče o potřebné občany ▪ znát formy platby ▪ vypracovat rozpočet rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ týrané, zneužívané dítě ▪ šikana ▪ diskriminace • <u>Člověk a právo</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ právní dokumenty občana ▪ právní vztahy a z nich vyplývající závazky ▪ pracovní právo – volba povolání <p>PÉČE O OBČANA</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Školství v ČR</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příprava na profesní uplatnění ▪ volba povolání • <u>Pracovní uplatnění</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odměna za práci ▪ daně • <u>Peníze a jejich funkce</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy platby ▪ hospodaření a rozpočet rodiny <p><u>Zdravotní a sociální péče</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální zabezpečení • <u>Člověk a volný čas</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zájmové a sportovní organizace ▪ význam kultury v životě člověka 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát národní zvyky a obyčeje ▪ kriticky přistupovat k projevům vandalismu ▪ rozpoznat hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům ▪ znát práva a povinnosti žáků ▪ znát státní svátky ▪ znát nebezpečí náboženských sekt <ul style="list-style-type: none"> ▪ uvést symboly našeho státu a znát způsoby jejich užívání ▪ uvědomovat si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání ▪ zvládat běžnou komunikaci s úřady 	<p style="text-align: center;">9. ročník</p> <p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Obec, region, kraj</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ národní zvyky a obyčeje • <u>Rodina a škola</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovědnost rodičů za výchovu dětí ▪ práva a povinnosti žáků ▪ vztahy ve škole ▪ význam vzdělání pro život • <u>Naše vlast</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ státní svátky • <u>Mezilidské vztahy ve společnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mravní hodnoty jedince ▪ člověk a svoboda ▪ otázky víry a náboženství ▪ nebezpečí náboženských sekt <p>STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Právní základy státu</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ státní občanství a symboly státu • <u>Státní správa a samospráva</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ volby do zastupitelských orgánů • <u>Lidská práva</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ národnostní problematika ▪ diskriminace • <u>Člověk a právo</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní vlastnictví ▪ druhy a postihy protiprávního jednání 	<p>OSV, MKV, MV, EGS, VDO, EV</p>	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat v krizových situacích služeb pomáhajících organizací ▪ mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí ▪ znát cizí měny ▪ znát nebezpečí drog ▪ uvést některé mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah a vědět o výhodách spolupráce mezi státy ▪ vědět o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování ▪ uvést příklady mezinárodního terorismu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trestná činnost mládeže ▪ styk s úřady PÉČE O OBČANA • <u>Školství v ČR</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ systém celoživotního vzdělávání ▪ systém středního a učňovského školství – volba povolání • <u>Pracovní uplatnění</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nezaměstnanost ▪ pracovní úřady ▪ finanční podpora v nezaměstnanosti • <u>Peníze a jejich funkce</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cizí měny <u>Zdravotní a sociální péče</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orgány a instituce zdravotní a sociální péče ▪ pomáhající organizace (krizová centra) • <u>Člověk a volný čas</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní zařízení ▪ nevhodné využívání volného času ▪ nebezpečí drog MEZINÁRODNÍ VZTAHY • <u>Evropská integrace</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ členské sáty EU ▪ postavení ČR v rámci EU • <u>Mezinárodní spolupráce</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy ▪ významné mezinárodní organizace, terorismus jako hrozba ve světě 		

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni. Dává žákům příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Oblast učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje vzdělávací obory Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, které svým charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi.

Vzdělávací oblast umožňuje žákům poznávat přírodní a socioekonomické podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě. Vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků a rozvíjí jejich specifické zájmy.

Vzdělávací obsah přírodovědného i společenskovedního charakteru vzdělávacího oboru Zeměpis je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn v této vzdělávací oblasti.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení schopností získávat informace při řešení přírodovědných i technických problémů a pracovat s nimi
- porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě

- hledání odpovědí na otázky o způsobu a příčinách přírodních procesů
- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím
- získávání základních informací o přírodních a socioekonomických poměrech ve vybraných státech
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- osvojování dovedností předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

5.6.1. Fyzika

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Fyzika
--	-----------------------	-----------------------	----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu ▪ znát vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles při řešení jednoduchých problémů ▪ rozeznat, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla ▪ předvídat změnu pohybu těles při působení síly ▪ aplikovat poznatky o jednoduchých strojích při řešení praktických problémů 	<p><u>POHYB TĚLES, SÍLY</u> Pohyby těles</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohyb a klid těles <p>Gravitační pole a gravitační síla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přímá úměrnost mezi gravitační sílou a hmotností tělesa <p>Tlaková síla a tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tlaková síla ▪ tlak a jeho jednotka <p>Třecí síla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ smykové tření ▪ ovlivňování velikosti třecí síly v praxi <p>Působení sil stejných a opačných směrů na těleso</p> <p>Práce a výkon jednoduché stroje a jejich užití v praxi, tepelné motory</p>	OSV, MV, MKV, EGS, EV	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Fyzika
--	-----------------------	-----------------------	----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat poznatků o zákonitosti tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů ▪ rozpoznat vliv atmosférického tlaku na některé procesy v atmosféře ▪ rozpoznat vzájemné přeměny skupenství ▪ rozpoznat zdroje zvuku, jeho šíření a odraz ▪ posoudit vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN Pascalův zákon</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hydraulická zařízení a jejich užití v praxi <p>Hydrostatický a atmosférický tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny ▪ souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře <p>Archimédův zákon</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztlaková síla ▪ potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách <p>ENERGIE Přeměny skupenství</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tání a tuhnutí, skupenské teplo tání ▪ vypařování a kapalnění ▪ teplota varu kapaliny <p>ZVUKOVÉ DĚJE Vlastnosti zvuku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik a zdroje zvuku ▪ látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku ▪ odraz zvuku na překážce, ozvěna ▪ hudební nástroje ▪ škodlivost nadměrného hluku 	OSV, MV, MKV, EGS, EV	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Fyzika
--	-----------------------------	-----------------------------	----------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ▪ znát druhy energie <ul style="list-style-type: none"> ▪ sestavit podle schématu elektrický obvod ▪ rozlišit stejnosměrný proud od střídavého a změřit elektrický proud a napětí ▪ znát zdroje elektrického proudu ▪ rozlišit vodiče od izolantů na základě jejich vlastností 	<p>ENERGIE</p> <p>Formy energie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ druhy energie ▪ elektrická energie a výkon <p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>Elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zdroje napětí ▪ spotřebiče <p>Elektrické a magnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrická a magnetická síla ▪ elektrický náboj ▪ vodiče a izolanty ▪ tepelné účinky elektrického proudu ▪ elektrický odpor ▪ stejnosměrný elektromotor ▪ transformátor ▪ dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji a zařízeními 	OSV, MV, MKV, VEGS, EV	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Fyzika
--	-----------------------	-----------------------	----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznat vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití ▪ rozeznat teplo přijaté či odevzdané tělesem ▪ pojmenovat výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát druhy magnetů a jejich praktické využití ▪ rozpoznat zda těleso je či není zdrojem světla ▪ objasnit způsob šíření světla v prostředí ▪ rozlišit spojnou čočku od rozptylky a znát jejich využití <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci ▪ osvojit si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru ▪ objasnit pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země ▪ rozlišit hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<p>ENERGIE</p> <p>Formy energie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výroba a přenos elektrické energie ▪ jaderná energie, jaderný reaktor, jaderná elektrárna ▪ ochrana lidí před radioaktivním zářením <p>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p> <p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>Vlastnosti světla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zdroje světla ▪ rychlost světla ve vakuu a v různých prostředcích ▪ odraz světla ▪ druhy a využití zrcadel ▪ čočky a jejich využití ▪ praktické využití optických přístrojů <p>VESMÍR</p> <p>Sluneční soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ její hlavní složky, měsíční fáze <p>Hvězdy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozdíl mezi planetou a hvězdou 	<p>OSV, MV, MKV, EGS, EV</p>	

5.6.2. Chemie

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Chemie
--	-----------------------------	-----------------------------	----------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit společné a rozdílné vlastnosti látek ▪ rozpoznat přeměny skupenství látek ▪ pracovat bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami ▪ umět reagovat na případy úniku nebezpečných látek <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat směsi a chemické látky ▪ rozeznat druhy roztoků a jejich využití v běžném životě ▪ rozlišit různé druhy vody a uvést příklady jejich použití ▪ uvést zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí 	<p>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE</p> <p>Vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hustota, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost <p>Nebezpečné látky a přípravky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ značení a užívání běžných chemikálií <p>Zásady bezpečné práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ve školní pracovně i běžném životě <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úniky nebezpečných látek ▪ havárie chemických provozů ▪ ekologické katastrofy <p>SMĚSI</p> <p>Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ různorodé a stejnorodé roztoky, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok ▪ vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky ▪ oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace) 	<p>OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v periodické soustavě chemických prvků ▪ znát nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny ▪ používat chemické značky vybraných prvků ▪ rozpoznat vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti ▪ rozlišit výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí ▪ popsat vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů a kyselin, hydroxidů a solí a znát vliv těchto látek na životní prostředí ▪ orientovat se na stupnici pH, změřit roztoku univerzálním indikátorovým papírkem 	<p>Voda</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ voda v přírodě ▪ pitná a užitková voda ▪ odpadní vody ▪ čistota vody <p>Vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ složení ▪ čistota ovzduší, smog ▪ teplotní inverze <p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY</p> <p>Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ molekuly, atomy, atomové jádro <p>Prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ názvy, značky, vlastnosti a použití nejobvyklejších prvků <p>Chemické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nejjednodušší chemické sloučeniny <p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nejjednodušší chemické reakce nejobvyklejších prvků <p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ názvosloví nejobvyklejších oxidů, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů <p>Kyseliny a hydroxidy</p>		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poskytnout první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem ▪ znát nejjednodušší uhlovodíky, uvést jejich zdroje, vlastnosti a použití ▪ zhodnotit užívání paliv jako zdrojů energie ▪ znát příklady produktů průmyslového zpracování ropy ▪ uvést příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy ▪ vědět o využívání prvotních a druhotných surovin ▪ znát zásady bezpečnosti při práci s chemickými látkami ▪ posoudit využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kyselost zásaditost roztoků ▪ vlastnosti, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Soli <ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti., použití vybraných solí ORGANICKÉ SLOUČENINY Uhlovodíky <ul style="list-style-type: none"> ▪ příklady a využití ▪ směsi uhlovodíků, alkoholy, aromatické uhlovodíky Paliva <ul style="list-style-type: none"> ▪ ropa, uhlí, zemní plyn ▪ průmyslově vyráběná paliva ▪ příklady využití Přírodní látky <ul style="list-style-type: none"> ▪ zdroje, vlastnosti ▪ bílkoviny ▪ tuky ▪ sacharidy ▪ vitaminy ▪ vliv na zdraví člověka CHEMIE A SPOLEČNOST Chemický průmysl v ČR <ul style="list-style-type: none"> ▪ výroby, recyklace surovin Průmyslová hnojiva <ul style="list-style-type: none"> ▪ užití a hledisko ochrany životního prostředí 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<p>Stavební pojiva</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cement, vápno, sádra ▪ užití v praxi ▪ bezpečnost při práci <p>Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti, použití, likvidace <p>Hořlaviny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam tříd nebezpečnosti ▪ zásady zacházení ▪ první pomoc při popálení nebo poleptání <p>Léčiva a návykové látky</p>		

5.6.3. Přírodopis

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Přírodopis
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ získat základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích ▪ orientovat se v přehledu vývoje organismů a rozlišit základní projevy a podmínky života ▪ znát základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav živočichů ▪ poznat význam živočichů v přírodě pro člověka <ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnat vnější a vnitřní stavbu živočichů ▪ rozlišit jednotlivé skupiny živočichů a znát hlavní zástupce ▪ odvodit na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasnit jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ▪ využívat zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů a zajišťování jejich životních potřeb ▪ vědět o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňovat zásady bezpečného chování ve styku s živočichy 	<p>OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <p>Vznik života – podmínky života na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vývoj, rozmanitost ▪ projevy života ▪ názory na vznik života <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nejznámější savci, ptáci, plazi, obojživelníci, ryby, hmyz <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ významní zástupci jednotlivých skupin živočichů <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přizpůsobení těla životnímu prostředí, způsob výživy, hospodářsky významné druhy <p><u>NEŽIVÁ PŘÍRODA</u></p> <p>Práce a výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché stroje 	OSV, EGS, EV, MKV, MV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ aplikovat poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednotlivých problémů ▪ poznat podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny ▪ rozpoznat vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití 	<p>Nerosty a horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců ▪ látky pevné, kapalné a plynné, vlastnosti těchto látek se zřetelem na použití v praktickém životě <p>Přeměny a skupenství</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oheň, hoření ▪ teplo – zdroje tepla, vodiče tepla, šíření tepla ▪ teplota – bod mrazu a varu, tání, tuhnutí, vypařování a kapalnění 		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Přírodopis
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznat naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků ▪ porovnat různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech ▪ poznat lišejníky <ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnat vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a znát funkce jednotlivých částí těla rostlin ▪ vědět o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití ▪ rozlišit základní systematické skupiny rostlin a znát jejich zástupce ▪ popsat přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí ▪ znát význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování 	<p><u>BIOLOGIE HUB</u></p> <p>Houby bez plodnic</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní charakteristika ▪ vliv na člověka a ostatní živé organismy <p>Houby s plodnicemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami <p>Lišejníky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výskyt a význam <p><u>BIOLOGIE ROSTLIN</u></p> <p>Stavba, tvar a funkce rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) ▪ principy fotosyntézy ▪ dýchání, růst, rozmnožování <p>Systém rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání i a zařazování běžných druhů a vybraných zástupců nižších a vyšších rostlin (řasy, mechorosty, kaprad'orosty, nahosemenné, krytosemenné rostliny), jejich vývoj 	OSV, EV, EGS, MV, MKV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnat vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlit funkce jednotlivých orgánů ▪ rozlišit jednotlivé skupiny živočichů a znát hlavní zástupce ▪ odvodit na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasnit jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využití hospodářsky významných rostlin ▪ chráněné rostliny ▪ léčivé rostliny ▪ jedovaté rostliny <p><u>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</u></p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí, obratlovci <p>Projevy chování živočichů</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Přírodopis
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát hlavní zástupce skupiny obratlovců ▪ popsat vznik a vývin jedince ▪ charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka ▪ popsat stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce ▪ rozlišovat příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňovat zásady jejich prevence a léčby ▪ znát zásady poskytování před lékařské první pomoci při poranění 	<p><u>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</u></p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obratlovci <p><u>BIOLOGIE ČLOVĚKA</u></p> <p>Názory na vznik člověka a jeho vývoj</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orgány ▪ vývin jedince ▪ hlavní období lidského života <p>Orgánové soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustava opěrná a pohybová (kosti a kostra, druhy svalů a jejich činnost v těle, první pomoc při poranění a poškození kostí – praktická činnost) ▪ soustava oběhová (složení krve a její funkce v těle, stavba a činnosti srdce, nakažlivé nemoci, hygiena oběhové soustavy, první pomoc při krvácení) ▪ soustava dýchací (stavba a činnost jednotlivých orgánů, složky potravy, hygiena potravy a trávicího ústrojí) ▪ soustava vylučovací (stavba a činnost 	OSV, EGS, MV, EV, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<p>ledvin, význam činnosti ledvin, hygiena vylučovací soustavy)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ soustava kožní (stavba a činnost kůže, její význam, osobní hygiena, otužování) ▪ soustavy řídicí (hormonální a nervová činnost, stavba a činnost nervové soustavy, mozek, mícha, stavba a funkce nervstva, hygiena řídicích soustav) <p>Nemoci, úrazy a prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příznaky ▪ zásady poskytování první pomoci ▪ závažná poranění a život ohrožující stavy 		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Přírodopis
--	-----------------------	-----------------------	--------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování ▪ popsat vliv jednotlivých vrstev Země na vznik a trvání života ▪ poznat podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny ▪ rozlišit důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů ▪ rozeznat některé druhy půd a objasnit jejich vznik ▪ vědět o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<p><u>BIOLOGIE ROSTLIN</u></p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využití hospodářsky významných rostlin (pícniny, obilniny, zeleniny, okopaniny, olejniny, luskoviny) ▪ praktické poznávání jednotlivých rostlin ▪ pěstování ▪ hospodářský význam <p><u>NEŽIVÁ PŘÍRODA</u></p> <p>Země</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik a stavba Země <p>Vnější a vnitřní geologické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ příčiny a důsledky <p>Nerosty a horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců <p>Půdy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ složení ▪ vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin ▪ hospodářský význam pro společnost ▪ devastace a příklady rekultivace <p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi</p>	OSV, EGS, MV, EV, MKV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvést příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ▪ rozlišit populace, společenstva, ekosystémy a objasnit základní princip některého ekosystému ▪ vysvětlit podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech ▪ popsat změny v přírodě vyvolané člověkem a objasnit jejich důsledky ▪ poznat kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí ▪ využívat metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu ▪ dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik života, vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů</p> <p><u>ZÁKLADY EKOLOGIE</u></p> <p>Organismy a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím ▪ populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy ▪ potravní řetězec, rovnováha v ekosystému <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální problémy a jejich řešení ▪ chráněná území <p><u>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</u></p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>Exkurze</p>		

5.6.4. Zeměpis

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Období: 3.	Ročník: 6.	Předmět: Zeměpis
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumět základní geografické, topografické a kartografické terminologii ▪ získat osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umět ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádřit co mu prospívá a škodí <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojit si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru 	<p><u>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</u></p> <p>Komunikační geografický a kartografický jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vybrané obecně používané kartografické a topografické pojmy ▪ jazyk mapy ▪ symboly, smluvené značky, vysvětlivky <p>Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky ▪ měřítko a obsah plánů a map ▪ orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám ▪ praktická cvičení s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě <p><u>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</u></p> <p>Sluneční soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Země – součást sluneční soustavy ▪ tvar Země, pohyby Země, střídání dne a noci 	OSV, VDO, MV, EGS, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasnit důsledky pohybů Země ▪ vědět o působení vnitřních a vnějších procesů a v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost ▪ umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin ▪ znát příklady přírodních a kulturních krajinných složek, prostorové rozmístění ekosystémů ▪ uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí ▪ ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu ▪ uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ střídání ročních období ▪ časová pásma <p><u>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</u></p> <p>Krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přírodní a společenské prostředí, typy krajin <p>Vztah příroda a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí ▪ chráněná území přírody ▪ globální ekologické a enviromentální problémy lidstva <p>▪</p> <p><u>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÉ PRAXE A APLIKACE</u></p> <p>Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientační body, jevy, pomůcky a přístroje ▪ stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu ▪ jednoduché náčrtky krajiny, schematické náčrtky pochodové osy <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ živelné pohromy ▪ opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom 		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Období: 3.	Ročník: 7.	Předmět: Zeměpis
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ určit zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy ▪ znát přírodní podmínky ČR, popsat povrch a jeho členitost ▪ uvést hlavní údaje o rozmístění a sídel obyvatelstva ▪ vymežit a lokalizovat území místní krajiny a oblasti podle bydliště školy ▪ charakterizovat přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu ▪ vyhledat na mapách jednotlivé kraje ČR a charakterizovat hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti ▪ uvědomit si důležitost místního regionu v rámci celé republiky ▪ uvědomit si postavení ČR v rámci států EU, celé Evropy, světa 	<p><u>ČESKÁ REPUBLIKA</u></p> <p>Místní region zeměpisná poloha kritéria pro vymezení místního regionu rozloha a ohraničení vzhledem k okolním regionům</p> <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry ▪ obyvatelstvo ▪ hospodářství ▪ hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě <p>Regiony ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ územní jednotky státní správy a samosprávy ▪ krajské členění ▪ kraj místního regionu ▪ spolupráce se sousedními státy 	OSV, VDO, MV, MKV, EV	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Období: 3.	Ročník: 8.	Předmět: Zeměpis
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin ▪ znát příklady přírodních a kulturních krajinných složek, prostorové rozmístění ekosystémů ▪ uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí ▪ znát orientačně některé státy Evropy a jejich hlavní města ▪ vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace v Evropě ▪ charakterizovat vliv EU na život Evropanů 	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ určování polohy a rozlohy ▪ oblasti – přírodní, podnebné, vegetační, sídelné, jazykové, náboženské, kulturní ▪ průmysl, zemědělství, doprava ▪ oblasti Evropy <p>Regionální společenské a politické útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ státy, části států, hospodářské oblasti, kraje, města <p>Regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti řešení ve vybraných regionech <p>Evropa a Evropská unie, NATO</p>	OSV, VDO, MV, MKV, EV	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Období: 3.	Ročník: 9.	Předmět: Zeměpis
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledat na mapách jednotlivé světadíly oceány ▪ rozlišit zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů ▪ charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států ▪ vyhledat na mapě jednotlivé světadíly a oceány ▪ charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států ▪ vědět, jak přírodní podmínky souvisí s rozmístěním a funkcí lidských sídel ▪ vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace 	<p><u>REGIONY SVĚTA</u> Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování – vesmír, Země, glóbus ▪ základní informace o jednotlivých světadílech, čtení map <p>Světadíly, oceány, makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Asie, Afrika, Amerika, Austrálie a Oceánie, polární oblasti - určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy ▪ struktura a rozložení světové populace, její růst, pohyb národů, jazykové skupiny a náboženství ▪ globalizační, společenské, hospodářské a politické procesy – aktuální společenské, politické a hosp. poměry současného světa ▪ světové hospodářství <p>Regionální společenské a politické útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ národní a mnohonárodnostní státy ▪ části států ▪ hospodářské oblasti, kraje, města 	OSV, VDO, MV, MKV, EV	

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáka tím, že dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Ve výuce je možné přiblížit žákům hudební i výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou obohatit život v podobě náplně zájmových činností.

Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost, nesoustředěnost a v mnohých případech i agresivita. Žáci s mentálním postižením mají předpoklady k osvojení hudebních a výtvarných dovedností a mohou v této oblasti dosahovat vynikajících výsledků. Veřejná vystoupení podporují růst jejich sebevědomí a přispívají k odolnosti vůči stresu a trémě.

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Vzdělávací obor **Hudební výchova** vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových.

Ve vzdělávacím oboru **Výtvarná výchova** dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, schopnost vyjadřovat a prezentovat emoce, představy, pocity, zkušenosti a myšlenky. Dále pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci, zlepšovat jemnou motoriku a získávat tak všestranné dovednosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru napomáhá k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá utváření postojů a hodnot.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování

5.7.1. Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Období: 1. – 2.	Ročník: 1. – 5.	Předmět: Hudební výchova
---	----------------------------	----------------------------	-------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty ▪ rozlišovat sílu zvuku ▪ soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby ▪ správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmicizaci říkadel i při zpěvu ▪ měnit pohyb podle tempových a rytmických změn 	<p><u>1. období – Vokální činnosti a instrumentální činnosti (1. – 3.ročník)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmicizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu ▪ intonační cvičení ▪ hra na tělo <p><u>Poslechové činnosti</u></p>	MKV, MV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem ▪ odlišit tóny podle výšky, síly a barvy ▪ soustředit se na poslech skladeb ▪ naučit se správně hospodařit s dechem při interpretaci písní – frázování ▪ doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje, umět propojit vlastní pohyb s hudbou ▪ znát některé naše nejvýznamnější hudební skladatele 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výška, síla, délka tónu ▪ rozpoznávání tempa a rytmu ▪ zpěvní hlasy <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pochod v dvoudobém a třídobém taktu ▪ pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami <p><u>2. období – Vokální činnosti a instrumentální činnosti (4. – 5. ročník)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ grafický záznam melodie ▪ hra na nástroje Orffova instrumentáře (interpretace těžkých a lehkých dob v dvou, tří čtyřdobém taktu, hra doprovodu) <p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuky hudebních nástrojů ▪ slavné melodie a skladby, skladby určené dětem, nejvýznamnější hudební skladatelé <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pochod v dvoudobém a 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	třídobém taktu <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky 		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Období: 2. stupeň	Ročník: 6. – 9.	Předmět: Hudební výchova
---	------------------------------	----------------------------	-------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně ▪ doprovázet písně pomocí ostinata ▪ soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu ▪ rozeznávat různé hudební žánry ▪ rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru ▪ znát vybrané hudební skladatele a jejich díla 	VOKÁLNÍ ČINNOSTI A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI <ul style="list-style-type: none"> ▪ zpěv jednohlasu i vícehlasu (kánon) v přiměřeném rozsahu ▪ intonační cvičení ▪ grafický záznam melodie ▪ hra na tělo a na nástroje Orffova instrumentáře (ostinátní doprovod, prodleva apod.) POSLECHOVÉ ČINNOSTI <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišování zpěvních hlasů ▪ hudební nástroje ▪ hudební uskupení ▪ hudebně vyjadřovací prostředky ve skladbě, mimohudební obsah díla ▪ hudební žánry ▪ nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI <ul style="list-style-type: none"> ▪ taktování a pohyb na hudbu ▪ hudebně pohybové hry ▪ základní taneční kroky klasických nebo moderních tanců 	OSV, VDO, MKV, MV	

5.7.2. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Období: 1. – 2.	Ročník: 1. – 5.	Předmět: Výtvarná výchova
---	----------------------------	----------------------------	--------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout základní výtvarné tvořivé dovednosti pro vlastní tvorbu ▪ rozpoznávat a pojmenovat základní barvy, tvary, objekty ve výsledcích vlastní tvorby ▪ uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech ▪ být schopen sdělit výsledky své činnosti svým spolužákům <ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímat a pojmenovat vztahy mezi tvary, barvami (barevné kontrasty) ▪ uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizovat svůj tvůrčí záměr ▪ rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznávat jejich základní vlastnosti a vztahy, získané 	<p>1. období (1.-3. ročník) <u>Kresba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tužka, pastelky, voskové pastely, tabulové křídly <p><u>Malba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní dovednosti při práci se štětcem ▪ akvarel ▪ temperové barvy ▪ malování na papír <p><u>Prostorové tvoření</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modelovací hmota ▪ kartón ▪ stavebnice <p><u>Dekoratивní práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s papírem <p>2. období (4.-5. ročník) - vyjádření emocí, pocitů, fantazijních představ</p> <p><u>Kresba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uhlé, tuš <p><u>Malba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ malování na přírodniny i na sklo, hry s barvou, malba prsty 	OSV, VDO, MKV, EV, MV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>zkušenosti uplatňovat podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních, při vnímání umělecké produkce, i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ umět zachytit základní tvar zobrazovaného předmětu ▪ zvládnout základy kompozice výtvarného díla ▪ vyjádřit vlastní fantazii ve výtvarném ztvárnění ▪ používat na elementární úrovni základní výtvarné techniky ▪ znát nejznámější ilustrace knih a filmů pro děti 	<p><u>Prostorové tvoření</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hlína, modurit, sádra <p><u>Dekoratивní práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s textilií a přírodninami <p><u>Kompozice z různých materiálů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kombinované techniky, asambláže a koláže 		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Období: 2. stupeň	Ročník: 6. – 9.	Předmět: Výtvarná výchova
---	------------------------------	----------------------------	--------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat přípravu, postup a finální úpravu výtvarného vyjádření na dané téma ▪ uplatňovat základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru ▪ uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru ▪ umět výtvarně ztvárnit představy na základě konkrétních zkušeností a fantazie ▪ využívat možnosti běžných výtvarných technik ▪ zhodnotit a prezentovat výsledky své tvorby, porovnávat je s výsledky ostatních ▪ vnímat a rozlišovat různé výtvarné styly, žánry a techniky 	<p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kresba architektonických prvků ▪ základy figurální tvorby ▪ zátiší ▪ krajiny – základy perspektivy ▪ tužka, uhel <p>Malba, grafické a kombinované techniky, koláž, asambláž, práce s fotografií, výtvarné práce na počítači, modelování</p> <p>Písmo</p>	OSV, EGS, MV, MKV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základy figurální tvorby (proporce lidského těla) ▪ aplikovat poznatky z výtvarné výchovy na vlastní životní styl, dokázat využít své estetické cítění v praktickém životě ▪ poznat nejznámější díla světových malířů a sochařů ▪ mít kladný vztah ke kulturnímu dědictví našeho národa a jeho ochraně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výrazové možnosti písma ▪ písmo typografické ▪ typy písma <p>Tvorba našich a světových malířů a sochařů</p> <p>Člověk a umělecké dílo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ působení uměleckého díla na člověka <p>Kolektivní práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ školní výstavy ▪ výzdoba školy aj. 		

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné a duševní pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjení fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a poznání vlastních omezení. K osvojení potřebných vědomostí, dovedností a návyků, které ovlivňují způsob jejich života, je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Vede je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví a uvědomění si povinnosti péče o své zdraví v přiměřené míře věku a schopnostem.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta Zdravotní tělesná výchova.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách tělesné výchovy všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova, (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky), jejímž cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu
- pochopení, že sport je jedním z prostředků k navazování sociálních kontaktů

5.8.1. Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Období: 2. stupeň	Ročník: 8. – 9.	Předmět: Výchova ke zdraví
---	------------------------------------	----------------------------------	---

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny ▪ uvědomovat si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím ▪ projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy ▪ respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a usilovat v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví ▪ dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování 	<p style="text-align: center;">8. ročník</p> <p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</p> <p>Vztahy ve dvojici</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina, škola, vrstevnická skupina, bydliště, zájmová skupina <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <p>Dětství, puberta, dospívání</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tělesné, duševní a společenské změny <p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prevence rizikového sexuálního chování ▪ předčasná sexuální zkušenost ▪ těhotenství a rodičovství mladistvých ▪ poruchy pohlavní identity <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <p>Výživa a zdraví</p>	<p>OSV, VDO, MV, MKV, EGS</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady zdravého stravování ▪ vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví ▪ specifické druhy výživy ▪ poruchy příjmu potravy <p>Tělesná a duševní hygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví <p>Režim dne</p> <p>Ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy), preventivní a lékařská péče ▪ chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) <p style="text-align: center;">9. ročník</p> <p style="text-align: center;">RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>Stres a jeho vztah ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti <p>Civilizační choroby</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče 	<p>OSV, VDO, MV, MKV, EGS</p>	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc ▪ uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy ▪ zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí ▪ dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her ▪ pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu ▪ vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla ▪ chovat se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívat základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel 	<p>Auto – destruktivní závislosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek ▪ patologické hráčství ▪ náboženské sekty <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ šikana a jiné projevy násilí ▪ formy sexuálního zneužívání dětí ▪ komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti <p>Bezpečné chování</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi ▪ pohyb v rizikovém prostředí ▪ přítomnost v konfliktních a krizových situacích <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech <p>Manipulativní reklama a informace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reklamní vlivy a působení médií <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ živelní pohromy, terorismus ▪ <p>PODPORA A ZDRAVÍ</p> <p>Podpora zdraví a její formy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prevence a intervence ▪ působení na změnu kvality prostředí a chování jedince 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovědnost jedince za zdraví <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>Sebezpoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem ▪ zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací ▪ stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení <p>Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu ▪ hledání pomoci při problémech <p>Mezilidské vztahy a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, rozvíjení schopnosti komunikace ▪ chování podporující dobré vztahy <p>Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení rozhodovacích dovedností ▪ dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích <p>pomáhající a prosociální chování</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy péče o dítě 		

5.8.2. Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Období: 1. – 2.	Ročník: 1. – 5.	Předmět: Tělesná výchova
---	----------------------------------	----------------------------------	---

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ získat kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám ▪ zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost ▪ reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti ▪ mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů ▪ dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snažit se začleňovat pohyb do denního režimu ▪ zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením ▪ zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností ▪ reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti ▪ dodržovat pravidla her a jednat v duchu fair play ▪ zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla ▪ zvládnout podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismů po ukončení činnosti a umět využívat cviky na odstranění únavy ▪ uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové 	<p>1. – 2. období</p> <p><u>Činnost ovlivňující zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry ▪ příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení ▪ rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu ▪ hygiena při TV – osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí ▪ bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, první pomoc při úrazech v podmínkách v TV <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry – pohybové činnosti jednotlivce, dvojic a skupin; pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní, bez 	MV, VDO, OSV	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
činnosti	<p>náčiní; motivační, tvořivé a napodobivé hry, vytvoření vlastních modifikací osvojených pohybových her</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy gymnastiky – průpravná cvičení; jednoduchá akrobatická cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí ▪ rytmická a kondiční cvičení – vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky ▪ průpravná úpolová cvičení – přetahy, přetlaky, odpory ▪ základy atletiky – průpravné atletické činnosti; běhy – rychlostní běh na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh (dle schopností žáků); skok do dálky; hod míčkem ▪ základy sportovních her – průpravné hry, základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, základní herní činnosti jednotlivce, hry se zjednodušenými pravidly ▪ turistika a pobyt v přírodě – chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu ▪ plavání – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob ▪ lyžování a bruslení – (dle podmínek školy) – hry na sněhu a ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích ▪ další pohybové činnosti a netradiční sporty – dle podmínek školy a zájmů žáků 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech ▪ zaujímat správné základní cvičební polohy ▪ zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zařazovat pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování ▪ zvládat základní techniku speciálních cvičení; korigovat techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele ▪ upozornit samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizace při Tv – základní organizační činnosti ▪ komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály ▪ pravidla zjednodušených pohybových činností – her, soutěží ▪ zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly ▪ měření a posuzování pohybových dovedností – základní pohybové testy, měření výkonů ▪ informace o pohybových činnostech <p><u>Zdravotní tělesná výchova</u></p> <p>1. – 2. období</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ konkrétní zdr. oslabení, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) <p>Speciální cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení, relaxační cvičení – celková a lokální, dechová cvičení – správný dechový stereotyp 		

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<p>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>A1 Poruchy funkce svalových skupin A2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení A3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany A4 Poruchy stavby dolních končetin</p> <p>Cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu</p> <p>B. Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>B1 Oslabení oběhového a dýchacího systému B2 Oslabení endokrinního systému B3 Obezita B4 Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>Cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva – viz. skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení</p> <p>C. Oslabení smyslových a nervových</p>		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<p>funkcí</p> <p>C1 Oslabení zraku C2 Oslabení sluchu C3 Neuropsychická onemocnění</p> <p>Cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz. skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně – cévního a dýchacího systému; zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientace v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně</p> <p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Období: 2. stupeň	Ročník: 6. – 9.	Předmět: Tělesná výchova
---	------------------------------------	----------------------------------	---

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pochopit zásady zatěžování; jednoduchými testy, změřit úroveň své tělesné zdatnosti ▪ usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností včetně zdokonalování základních lokomocí ▪ cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení ▪ využívat základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy ▪ odmítat drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem ▪ vhodně reagovat na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobit pohybové aktivity ▪ znát základní zásady poskytování první pomoci a zvládat zajištění odsunu raněného ▪ uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p><u>Význam pohybu pro zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový režim ▪ pohybové aktivity ▪ rekreační popřípadě výkonnostní sport <p><u>Zdravotně orientovaná zdatnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kondiční programy ▪ manipulace se zatížením <p><u>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení ▪ cvičení ke správnému držení těla ▪ korekce jednostranného zatížení a jiná zdravotně zaměřená cvičení <p><u>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hygiena, vhodné oblečení a obutí v nestandardním prostředí ▪ improvizované ošetření a odsun raněného 	OSV, VDO, MKV, MV	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikovat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ▪ posoudit provedení osvojované pohybové činnosti, označit příčiny nedostatků 	<p>ČINNOST OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p><u>Pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry</u></p> <p><u>Gymnastika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ akrobacie ▪ přeskoky ▪ cvičení s náčiním a na nářadí <p><u>Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy rytmičké gymnastiky, jiné kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem, cvičení s náčiním, tance <p><u>Úpoly</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ střeňový postoj ▪ držení a pohyb v postoji <p><u>Atletika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ starty ▪ rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu (podle schopností a možností žáků), základy překážkového běhu, štafetového běhu ▪ skok do dálky, skok do výšky ▪ hod míčkem a granátem ▪ vrh koulí 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívat osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího a diváka ▪ naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ▪ dohodnout se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržovat ji 	<p><u>Sportovní hry</u> herní činnosti jednotlivce, herním kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel pro danou věkovou kategorii</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u> základní poznatky z turistiky, přesun v přírodě</p> <p><u>Plavání (dle podmínek školy)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ další plavecké dovednosti, zdokonalení plaveckého způsobu, případně další plavecký způsob ▪ skoky do vody ▪ prvky zdravotního plavání <p>Lyžování, snowboarding, bruslení (dle podmínek školy)</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p><u>Komunikace v TV</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech <p><u>Organizace prostoru a pohybových činností</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování <p><u>Historie a současnost sportu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ významné sportovní soutěže a 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka ▪ sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotit je ▪ spolurozhodovat osvojované hry a soutěže 	<p style="text-align: center;">sportovci</p> <p><u>Pravidla osvojovaných pohybových činností</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ her, závodů, soutěží <p><u>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</u></p> <p><u>Měření výkonů, posuzování pohybových dovedností</u></p>		

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum nejen manuálních činností, ale i činností rozvíjejících klíčové kompetence, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností, zmírňuje motorické poruchy, zdokonaluje kognitivní funkce, stimuluje řeč a myšlení. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k budoucímu pracovnímu zařazení a k uplatnění v dalším životě a integraci ve společnosti.

U žáků s lehkým mentálním postižením trvá nácvik běžných dovedností a utváření návyků mnohem delší dobu než u žáků bez postižení, a proto je nutné s nácvikem začít co nejdříve. Z tohoto důvodu je této vzdělávací oblasti určena vyšší hodinová dotace.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážít si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do devátého ročníku.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na prvním stupni na čtyři tematické okruhy (Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů) a do sedmi tematických okruhů na druhém stupni (Práce s technickými materiály, Práce s ostatními materiály, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce). Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výběr a způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a schopnostech žáků. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- výklad
- samostatná práce
- vyhledávání
- skupinová práce
- sebehodnocení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- pozitivnímu vztahu k práci a jejím výsledkům
- porozumění pojmům, návodům, orientaci v jednoduché technické dokumentaci, zvládnutí pracovních postupů a dovednosti řešit nejrůznější praktické situace
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce
- osvojení dovedností při používání a zacházení s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím
- přesnosti, systematičnosti a vytrvalosti při plnění pracovních úkolů
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib a využití volného času
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení potřebných poznatků a dovedností pro uplatnění při volbě povolání a společenském uplatnění
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Období: 1. - 2.	Ročník: 1. – 5.	Předmět: Pracovní činnosti
---	----------------------------------	----------------------------------	---

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami ▪ vytvářet jednoduchými postupy různé předměty s tradičních i netradičních materiálů ▪ pracovat podle slovního návodu a předlohy <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu 	<p>1. – 2. období</p> <p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu a jeho užití – přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie a jiné ▪ pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce 	<p>EV, MKV, VEGS, OSV</p>	

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ▪ volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ▪ udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při drobném poranění <p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek ▪ provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ▪ pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ▪ udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu <p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popsat jeho výsledky ▪ pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin ▪ ošetřovat a pěstovat dle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádět pěstitelská pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla – užití jednoduchých technik, zpracování vybraných materiálů <p><u>Práce montážní a demontážní</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční; sestavování jednoduchých modelů ▪ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem ▪ montáž a demontáž jednoduchých předmětů <p><u>Pěstitelské práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin – půda a její zpracování; výživa rostlin; osivo ▪ pěstování rostlin – ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ▪ pěstování pokojových rostlin – podmínky pro pěstování 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ▪ dodržovat zásady hygieny , bezpečnosti práce a ochrany zdraví; poskytnout první pomoc při úrazu při práci na zahradě <p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ připravit samostatně jednoduchý pokrm ▪ upravit stůl pro jednoduché stolování ▪ chovat se vhodně při stolování <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní vybavení kuchyně ▪ připravit samostatně jednoduché pohoštění ▪ uplatňovat zásady správné výživy ▪ dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování ▪ udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady bezpečné práce s rostlinami <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ potraviny – výběr, nákup a skladování potravin ▪ stolování – jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování ▪ bezpečná obsluha spotřebičů – základní technika v kuchyni 		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Období: 3.	Ročník: 6. – 9.	Předmět: Pracovní činnosti
---	-----------------------	----------------------------	---------------------------------------

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ získat základní vědomosti o materiálem, nástrojích a pracovních postupech ▪ provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň ▪ pracovat s jednoduchou technickou dokumentací, orientovat se v pracovních postupech a návodech ▪ řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ▪ organizovat svoji pracovní činnost ▪ dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím ▪ poskytnout první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti ▪ zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu ▪ správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky ▪ dovést pracovní postupy k finálnímu výrobku ▪ dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu 	<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Materiály</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) • <u>Pracovní pomůcky</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nářadí a nástroje pro ruční opracování <p><u>Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</u></p> <p><u>Technologické postupy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ technické náčrty, výkresy a návody <ul style="list-style-type: none"> • <u>Úloha techniky v životě člověka</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zneužití techniky, technika a životní prostředí • <u>Řemesla a tradice</u> <p>PRÁCE S OSTATNÍMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s různým materiálem – podle podmínek a vybavení školy ▪ technologické postupy dle zpracovávaného materiálu ▪ základní dovednosti ručních prací ▪ výroba drobných oděvních a bytových doplňků 	<p>OSV, EGS, MKV, EV</p>	

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestavit podle návodu, náčrtu, plánu daný model ▪ ovládat montáž a demontáž jednoduchého zařízení ▪ provádět údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ▪ dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytnout první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> ▪ volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ▪ pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě ▪ používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu ▪ prokázat základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ▪ dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami 	<p>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Stavebnice</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ konstrukční, elektronické ▪ sestavování modelů ▪ montáž a demontáž ▪ návod, předloha, náčrt, plán, schéma <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Základní podmínky pro pěstování</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ půda a její zpracování ▪ výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy • <u>Zelenina</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování ▪ pěstování vybraných druhů zeleniny • <u>Okrasné rostliny</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pokojové květiny ▪ pěstování vybraných okrasných dřevin a květin ▪ využití květin v exteriéru a interiéru ▪ aranžování a jednoduchá vazba květin • <u>Ovocné rostliny</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ druhy ovocných rostlin, způsob pěstování • <u>Léčivé rostliny, koření</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstování vybraných rostlin ▪ rostliny a zdraví člověka ▪ léčivé účinky rostlin 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ provádět jednoduché operace platebního styku ▪ ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientovat se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti ▪ správně zacházet s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními, provádět drobnou domácí údržbu ▪ používat vhodné prostředky při práci v domácnosti ▪ dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytnou první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií <ul style="list-style-type: none"> ▪ používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče ▪ připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rostliny jedovaté ▪ rostliny jako drogy a jejich zneužití ▪ alergie <ul style="list-style-type: none"> • <u>Chovatelství</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu ▪ kontakt se zvířaty <p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • • <u>Finance a provoz domácnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpočet, příjmy, výdaje, platby, hotovostní a bezhotovostní platební styk ▪ energie, voda a jejich úspora • <u>Údržba v domácnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ údržba a úklid, prostředky, postupy, bezpečnost při styku s čisticími prostředky ▪ údržba oděvů a textilií, postupy, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi ▪ elektrická instalace v domácnosti, elektrické spotřebiče – funkce a užití, ovládání, bezpečnost provozu, ochrana a údržba ▪ nebezpečí úrazu elektrickým proudem <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>Kuchyně</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení, udržování pořádku a čistoty ▪ bezpečnost a hygiena provozu 		

Základní škola Mšeno, okres Mělník, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno
 Školní vzdělávací program – „Život pro školu - škola pro život“; č.j. 396/2007

Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informace o dalším vzdělávání • Zaměstnání <ul style="list-style-type: none"> ▪ způsoby hledání ▪ pohovor u zaměstnavatele ▪ informační základna pro volbu povolání ▪ problémy nezaměstnanosti ▪ úřady práce ▪ práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru Podnikání <ul style="list-style-type: none"> ▪ nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání 		

6. Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobnostním a charakterovém rozvoji žáků s lehkým mentálním postižením, především pak v jejich postojích a utváření hodnotového systému. Všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV lze do vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zařadit s tím, že budou korespondovat s náplní a očekávanými výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí a oborů.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují **charakteristiku průřezového tématu**, v níž je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a **přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka** jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do **tematických okruhů** (v textu tučným písmem).

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Škola musí do vzdělávání na 1. i 2. stupni zařadit všechna průřezová témata, která nemusí být obsažena v každém ročníku. Ve svém ŠVP si škola uvedená průřezová témata obsahově upraví podle konkrétních vzdělávacích potřeb žáků, přizpůsobí podle specifických podmínek školy a rozpracuje rozsah a způsob realizace. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

6.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah Osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí a k udržení psychického zdraví (psychohygieně), komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to k Výchově k občanství. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování, jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení různých situací (např. konfliktů)
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k akceptaci různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně že některé hry tzv. nevyjdou. Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)

Sociální rozvoj

- **Poznávací schopnosti** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti; dialog (vedení dialogu, jeho pravidla); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Spolupráce a soutěživost** – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládnutí soutěže a konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

6.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, především v částech zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Na druhém stupni pak na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou zpracovány základy témat – principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
-

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

6.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru, seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. V této oblasti se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje daná problematika zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů. Cizí jazyk pak má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- vede k pochopení významu Evropské unie
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- učí hledání a nacházení společných evropských cest

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – Evropská unie; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace

6.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a učí připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní rozdíly** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance,

empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

6.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního, odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost odkrývá téma souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí. Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí

- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
-

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- **ekosystémy** – les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožení, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- **základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy; energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce typu (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi)

6.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře, fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality. Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat a hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti

- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis; technologické možnosti a jejich omezení

7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Hodnocení výsledků vzdělávání

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských přepisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Klasifikace byla provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak, dále vyhláškou č.73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je na vysvědčení vyjádřeno slovním hodnocením. v ročníku, ve kterém žák končí povinnou školní docházku, se slovní hodnocení převede na hodnocení pomocí známek.

Oblasti slovního hodnocení

1. Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

ovládá bezpečně

ovládá

podstatně ovládá

ovládá se značnými mezerami

neovládá

2. Úroveň aplikace vědomostí

spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností

dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb

s pomocí řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští

dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává

praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

3. Úroveň vyjadřování

výstižné, poměrně přesné

celkem výstižné

nedostatečně přesné

vyjadřuje se s obtížemi

nesprávné i na navodné otázky

4. Úroveň myšlení

pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
uvažuje celkem samostatně
menší samostatnost v myšlení
nesamostatné myšlení
odpovídá nesprávně i na návodné otázky

5. Píle a zájem o učení

aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
učí se svědomitě
k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

6. Výběr nejčastějších znaků při slovním hodnocení

Řeč: Vytříbená, stručná, bohatá, výrazná, spisovná, jasná, výstižná.

Paměť: Rychlost vštípení látky. Délka zapamatování. Rychlost vybavování. Kvalita obsahu zapamatované látky. Objektivní nebo subjektivní typ (zkresluje skutečnost).

Pozornost: Vytrvalost pozornosti. Délka a hloubka pozornosti.

City: Soucitnost s druhými. Citový vztah ke zvířatům a věcem. Hloubka, rychlost a trvalost citů. Estetické, intelektuální a etické city.

Temperament: Vzrušivost. Živost. Rychlost reakcí. Povahové ladění.

Zájmy a ideály: Bohatost zájmů. Kvalita zájmů. Trvalost zájmů.

Vztah k učení a k práci: Pečlivost. Zájem o učení. Zájem o manuální, duševní práci.

Vztah k učitelům: Přímost. Úslužnost. Ochota. Uctivost. Nebojácnost. Poslušnost. Spolupráce. Autorita.

Vztah k lidem a ke spolužákům: Společenskost. Ochota pomoci. Slušnost ve vystupování. Poddajnost. Ústupnost - neústupnost.

Důvěřivost. Soucitnost. Ohleduplnost. Spravedlivost. Neagresivní chování. Extroverze - introverze. Společenskost - uzavřenost. Rád-nerad se stýká s druhými. Uzavřenost - otevřenost.

Společenské způsoby a vystupování: Zdvořilost. Takt. Družnost. Milé vystupování. Ochota. Úslužnost. Osvojené návyky chování.

Zevnějšek. Čistotnost. Upravenost. Vkusnost. Skromnost-extremnost zevnějšku.

Volní vlastnosti: Vytrvalost. Cílevědomost. Snaživost (píle). Neústupnost při překonávání překážek. Smysl pro povinnost. Zodpovědnost.

Plnění povinností. Dochvilnost. Samostatnost. Úkoly řeší samostatně. Smysl pro pořádek. Úklid vlastních věcí. Pečlivost při používání školních pomůcek. Pečlivost v úpravě sešitů a knih.

Ctižádost: Zvýšená - snížená. Přiměřená (zdravá). Sebehodnocení. Sebekritičnost. Přeceňuje se - podceňuje se. Nebojácnost. Není trémistou. Dovede oponovat názorům, s nimiž nesouhlasí. Statečnost.

Dominance: Chce řídit druhé. Chce organizovat. Panovačnost. Neústupnost - ústupnost. Kompromisnost. Tolerantnost. Chce být veden.
Mravní vlastnosti: Upřímnost. Pravdomluvnost. Otevřenost. Smysl pro pravdu. Smysl pro nestrannost. Dobré chování. Čestnost.
Zásadovost. Ukázněnost. Hrdost. Svědomí.
Sociální aktivita: Iniciativnost. Společenské akce. Průbojnost. Zapojení do diskusí. Hlásí se často při vyučování. Navrhuje nové věci.
Motorika: Pohybová obratnost celková. Jemná koordinace pohybů prstů a rukou (zručnost). Má rád ruční práce.

7.2 Ukončování základního vzdělávání a získání dokladu o dosaženém stupni vzdělání

Žák splní povinnou školní docházku uplynutím období školního vyučování ve školním roce, v němž dokončí poslední rok povinné školní docházky.

Stupeň základní vzdělání žák získá úspěšným ukončením základního vzdělávání podle ŠVP v základní škole, případně ukončením kurzu pro získání **základního vzdělání**.

Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení, mimo jiné, o ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku nebo vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základního vzdělání. Tato vysvědčení jsou opatřena doložkou o získání stupně vzdělání.

7.3. Hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,**
- b) 2 - uspokojivé,**
- c) .3 - neuspokojivé.**

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré) - žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) - chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé) - chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7.4. Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a) napomenutí třídního učitele

Uděljuje třídní učitel jako upozornění na častější drobnější přestupky proti školnímu řádu nebo za ojedinělý méně závažný přestupek.

b) důtku třídního učitele

Uděljuje třídní učitel za závažnější přestupky proti školnímu řádu nebo v případě, kdy napomenutí třídního učitele nesplnilo účel a pokračují dále přestupky, za které bylo napomenutí uděleno.

c) důtku ředitele školy

Uložena je po projednání v pedagogické radě, a to buď za závažný přestupek proti školnímu řádu, nebo za pokračování i méně závažných přestupků, za které bylo již dříve uděleno napomenutí nebo důtku třídního učitele.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

7.5. Autoevaluace školy

Viz Vlastní hodnocení školy ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání „Život pro školu – škola pro život“, č.j. 364/2007, kap. 7.